

ИНД - 135

Иргэний Нисэхийн Дүрэм

Агаарын тээврийн үйл ажиллагаа - Нисдэг тэрэг ба жижиг онгоц

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

ИНД-135 нь ИНД-119-ийн дагуу олгосон агаарын тээврийн гэрчилгээ эзэмшигч, эсхүл ерөнхий зориулалтын агаарын тээврийн гэрчилгээ эзэмшигчийн дараах нисэх онгоц ашиглан гүйцэтгэж байгаа төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаанд тавих үйл ажиллагааны шаардлагыг тогтооно:

- (1) нисэх онгоц, шаардлагатай багийн гишүүдийн суудлаас гадна, 9, эсхүл түүнээс бага суудлын конфигурацитай болон ХНД-ийн дагуу төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаанд зорчигч тээвэрлэж байгаа ганц хөдөлгүүрт нисэх онгоцноос гадна, MCTOW нь 5700кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй; эсхүл
- (2) нисдэг тэрэг.

Энэ Дүрмийн зорилго нь дээр заасан категорийн агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч дараах этгээд болон түүний үйл ажиллагаанд хамааралтай дүрмийн боловсруулалтыг стандартчлахад оршино:

- төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд
- төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын тээврийн АТГ эзэмшигч
- төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга
- агаарын хөлгийн нэмэлт төхөөрөмж, хэрэглэл болон гэрчилгээжүүлэлтийн шаардлага, тодорхойлолт
- агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ
- багийн гишүүдийн сургалт, ур чадвар
- нисэх багийн гишүүний **ажил, амралтын цагийн зохицуулалт**

Энэ Дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан ИНД-135-ын цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчинтэй ИНД-135, түүний нэмэлт, өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн Дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг Дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 сарын 6-нд байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх**Хүчинтэй огноо**

Анхны боловсруулалт	2003 оны 12 сарын 05
Нэмэлт, өөрчлөлт 1	2005 оны 09 сарын 14
Нэмэлт, өөрчлөлт 2	2006 оны 01 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 3	2006 оны 08 сарын 03
Нэмэлт, өөрчлөлт 4	2010 оны 04 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 5	2011 оны 04 сарын 22
Нэмэлт, өөрчлөлт 6	2013 оны 01 сарын 11
Нэмэлт, өөрчлөлт 7 (Шинэчлэлт)	2018 оны ... сарын ...

Тэмдэглэл: ИНД-135-ын шинэчлэлтийг монгол, англи хэл дээр, NZ Part 135 A.23-т үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл	8
135.1. Зорилго	8
135.3. Тодорхойлолт	8
135.5. Хууль, дүрэм болон журам	9
135.7. Журмын хэрэгжилт	9
135.9. Багийн гишүүний шалгалтыг тооцох	9
135.11. Нөөц	9
135.13. Зорчигчийн сургалт	9
В Бүлэг - Нислэгийн үйл ажиллагаа	10
135.51. Нөөц	10
135.53. Агаарын хөлгийн нислэгт тэнцэх чадвар	10
135.55 Нийтлэг хэл	10
135.57. Нислэгийн бэлтгэл ба нислэгийн төлөвлөлт	10
135.59. Ослын болон аврах төхөөрөмжийн мэдээлэл.....	12
135.61. Түлш.....	12
135.63. Бүхээгийг шалгах.....	13
135.65. Зорчигчийн аюулгүй байдал.....	13
135.67. Нөөц	13
135.69. Агаарын хөлгийг удирдах	13
135.71. Нислэгийн бичигчийн шаардлага	13
135.73. Түлш цэнэглэх болон түлш юүлэх үйл ажиллагаа	14
135.75. Нөөц	14
135.75. Аэродром ашиглах	14
135.79. Нөөц	17
135.81. Ганц хөдөлгүүрт агаарын хөлгийн ХНД-ийн дагуу үйл ажиллагаа	17
135.83. Үйл ажиллагааг хязгаарлах, эсхүл түдгэлзүүлэх	17
135.85 . ИХНД-ийн нислэгийн минимум өндөр.....	17
135.87. Усан дээгүүрх нислэг	17
135.83. Нөөц	18
135.91. Онцгой нөхцөлийн арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	18
135.93. Шигүү суурьшлын бүс дээгүүрх нислэгийн үйл ажиллагаа	19
135.95. Нисдэг тэрэгний татлагат ачаа.....	19
С Бүлэг - Үйл ажиллагааны хязгаарлалт болон цаг агаарын шаардлага	20
135.151. Зорилго	20
135.153. Цаг уурын мэдээ	20
135.155. ИХНД-ийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл	20
135.157. ХНД-ийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл.....	22
135.159. ХНД-ийн нислэгийн аэродромын үйл ажиллагааны минима	22
135.161. ХНД-ээр нисэн гарах хязгаарлалт	22
135.163. Багасгасан хөөрөлтийн минима.....	23
135.165. ХНД-ийн журам	23
Д Бүлэг – Үзүүлэлт	24
135.201. Зорилго	24

135.203.	Нөөц.....	24
135.205.	ИНД 121 D Бүлгийн хэрэгжилт	24
135.207.	Нисэх онгоцны ерөнхий үзүүлэлт	24
135.209.	Хөөрөлтийн зай.....	25
135.211.	ХБЗ-ны гадаргуу болон налууг засаж тооцох хүчин зүйлс.....	26
135.213.	ХНД-ийн дагуу нисэх онгоцны хөөрөлтийн бодит нислэгийн зам.....	27
135.215.	Хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн градиент ба хурдны уналтыг засаж тооцох 28	
135.217.	Нислэгийн замд эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй болох	29
135.219.	Нислэгийн замын 90 минутын хязгаарлалт.....	29
135.221.	Буулт үйлдэх - өндөр авах- нисэн хүрэх болон нөөц аэродром	30
135.223.	Хуурай ХБЗ-ны буултын зай	31
135.225.	Нойтон болон бохирдсон ХБЗ-ны буултын зай.....	31
135.227.	Огцом ойртолт болон богино зайд буулт үйлдэх техник.....	32
135.228.	FAR Part 23-ын орон нутгийн (commuter) категорийн болон SFAR 41-ийн нисэх онгоц.....	32
135.229.	Хөөрөлтийн зай.....	33
135.231.	Хөөрөлтийн бодит нислэгийн зам.....	34
135.233.	ХБЗ-ны буултын зай	35
Е	Бүлэг - Жин ба төвлөрөлт.....	37
135.301.	Зорилго	37
135.303.	Бараа, зорчигч болон тээшний жин	37
135.305.	Агаарын хөлгийн ачаалалтын хязгаарлалт.....	38
Ф	Бүлэг – Хэрэглэл, төхөөрөмж.....	39
135.351.	Зорилго	39
135.353.	Ерөнхий зүйл	39
135.355.	Суудал болон суудлын даруулга	39
135.359.	Шөнийн нислэг	40
135.361.	Хэрэглэлийн нислэгийн дүрэм	40
135.363.	Ослын төхөөрөмж	40
135.365.	Нөөц.....	40
135.367.	Бүхээгийн дуу бичигч.....	40
135.369.	Нислэгийн өгөгдөл бичигч	41
135.371.	Нэмэлт авиагоризонт.....	41
Г	Бүлэг. Техник үйлчилгээ.....	42
135.401.	Техник үйлчилгээ	42
135.402	Техник үйлчилгээний сонголт	42
135.403.	НТЧ-ын үүрэг хариуцлага	43
135.405.	Бодит нөхцөл хянах техник үйлчилгээний хөтөлбөр	43
135.407.	Нөөц.....	43
135.409.	Нөөц.....	43
135.411.	Нөөц.....	43
135.413.	Нөөц.....	43
135.415.	Техник үйлчилгээний үнэлгээ.....	44

Н Бүлэг - Багийн гишүүнд тавих шаардлага.....	46
135.501. Зорилго	46
135.503. Нисэх багийн ажил үүргийн томилгоо.....	46
135.505. Хөлгийн даргын үйл ажиллагааны нийт дадлага туршлагад тавих маягийн шаардлага	47
135.507. Нөөц	48
135.509. ХНД-ийн нисгэгчийн дадлага туршлагад тавих шаардлага	48
135.511. Минимум нисэх баг	49
И Бүлэг - Сургалт.....	50
135.551. Зорилго	50
135.551. Ерөнхий зүйл	50
135.555. Сургалтын бүртгэл	50
135.557. Багийн гишүүдийн анхан шатны сургалт	51
135.559. Багийн гишүүдийн шилжих сургалт	51
135.561. Багийн гишүүдийн давтан сургалт	52
135.563. Зорчигч тээвэрлэж байгаа үед хориглосон маневр.....	52
135.565. Нисэх багийн сургалтын хөтөлбөр.....	52
135.567. Нисэх багийн гишүүний багшийн мэргэшил	53
Ж Бүлэг. Багийн гишүүдийн ур чадварын шаардлага.....	54
135.601. Зорилго	54
135.603. Ерөнхий зүйл	54
135.605. Шалгагч-нисгэгчийн мэргэшил	54
135.607. Нисэх багийн ур чадварын үнэлгээ.....	55
135.609. <i>Нөөц</i>	56
135.611. [<i>Хүчингүй</i>].....	56
135.613 Ур чадварын болон шалгалтын бүртгэл	56
К Бүлэг - Нисэх багийн гишүүдийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт	57
135.801. Зорилго	57
135.803. Үйл ажиллагаа эрхлэгчийн үүрэг хариуцлага	57
135.805. Нисэх багийн үүрэг хариуцлага.....	58
Л БҮЛЭГ. ЗААВАР, БҮРТГЭЛИЙН ДЭВТЭР БОЛОН БҮРТГЭЛ.....	59
135.851. Зорилго	59
135.853. Үйл ажиллагааны мэдээлэл	59
135.855. Бүхээгт авч явах баримт бичиг	59
135.857. Өдөр тутмын нислэгийн бүртгэл	59
135.859. Хадгалах хугацаа	60
ХАВСРАЛТ А. НӨӨЦ	61
ХАВСРАЛТ В. ХЭРЭГЛЭЛ, ТӨХӨӨРӨМЖИЙН НТЧ-ЫН ЗАГВАРЫН СТАНДАРТ	61
В.1. Нөөц	61
В.2. Нөөц	61
В.3. Бүхээгийн дуу бичиг.....	61
В.4. Нислэгийн өгөгдөл бичиг.....	61
ХАВСРАЛТ С - ХӨӨРЧ, БУУХ ЗУРВАС	69

С.1. ХБЗ-ны минимум өргөн	69
Хасвралт D – ХБЗ-ны буултын зайн үнэлгээ	71
D.1. Хуурай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ.....	71
D.2. Нойтон, эсхүл бохирдсон ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ 71	
D.3. TALPA журам.....	71

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

135.1. Зорилго

Энэ Дүрмээр дараах агаарын хөлгүүдээр гүйцэтгэх төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа ба арилжааны тээврийн үйл ажиллагааг зохицуулна:

- (1) нисэх багийн суудлыг тооцохгүйгээр 12 болон түүнээс цөөн зорчигчийн суудалтай, МСТOW 5700 кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй, нэг хөдөлгүүртэй хэрэглэлийн нислэгийн дүрэмийн дагуу ашиглаж байгаагаас бусад онгоц
- (2) нисдэг тэрэг.

135.3, Тодорхойлолт

In this Part-

Агаарын үйл ажиллагаа гэж нэг хөдөлгүүртэй онгоцоор хэрэглэлийн нислэгийн дүрэмийн дагуу ашиглаж байгаагаас бусад дараах агаарын хөлгүүдээр гүйцэтгэж байгаа төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа, эсхүл арилжааны тээврийн үйл ажиллагааг.

- (1) нисэх багийнсуудлыг тооцохгүйгээр 12 болон түүнээс цөөн зорчигчийн суудалтай, МСТOW 5700кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй онгоц; эсхүл
- (2) нисдэг тэрэг.

Агаарын үйл ажиллагааны гэрчилгээ гэж агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ, эсхүл ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээг;

Батжуулалт гэж хувь хүн шинэхэн авсан нисгэгчийн нислэгийн үйл ажиллагааны мэдлэг, ур чадварыг дадлага ба нислэгийн үед дадлага туршлага хуримтлуулах байдлаар мэргэжлийн ур чадварыг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг;

Үйл ажиллагааны заавар гэж нөхцөл байдал өөрөөр заагаагүй бол ИНД 119.81, эсхүл 119.125-д шаардсан үйл ажиллагааны зааврыг;

Нисдэг тэрэгний гадна ачаалал гэж олс, тор, татлаганы тусламжтайгаар хүн болон нисдэг тэрэгний гадна доод талд бэхлэн тээвэрлэх, эсхүл татан авахыг;

Агаарын тээврийн гэрчилгээ эзэмшигч гэж ИНД-119-ийн дагуу агаарын тээврийн гэрчилгээ (цаашид АТГ гэх) эзэмших эрх олгогдсон аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувь хүнийг;

Хөөрөлтийн бүдүүвч, нислэгийн чиглэл, хөөрөлт үйлдэх зай, хөөрөлтийн гүйлт гэж тухайн онгоцыг гэрчилгээжүүлсэн дүрэмд заасан утгатай адил тодорхойлолтуудыг;

Босго гэж саадаас чөлөөтэйойртолтын гадаргуу хөөрөх буух зурвасын гадаргуутай 1:20 харьцаатай огтлолцож байгаа цэг.

135.5. Хууль, дүрэм болон журам

АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа ажилтнууд, эсхүл гэрээт ажилтнуудад иргэний нисэхийн дүрэм, АТГ эзэмшигчийн заавар, журмуудын тухайн үйл ажиллагаатай холбогдолтой хэсгүүдийг танилцуулж, дагаж мөрдүүлэх үүрэгтэй.

135.7. Журмын хэрэгжилт

Нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа этгээд бүр АТГ эзэмшигчийн зохих заавар, журамд заасны дагуу тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх эрхийг АТГ эзэмшигчээс олгогдсон байна.

135.9. Багийн гишүүний шалгалтыг тооцох

Хэрэв нисэх багийн гишүүн нь энэ дүрмийн Бүлэг I, эсхүл J-д шаардсан нислэгийн ур чадварыг шалгах нислэгээр, эсхүл шалгалтаар өгөх хугацаанаас 60 хоногийн дотор амжилттай өгсөн тохиолдолд ур чадварын шалгалт өгсөнд тооцно.

135.11. Нөөц**135.13. Зорчигчийн сургалт**

Арилжааны тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь ИНД 91.211-д заасан шаардлагаас гадна зорчигч бүрд тухайн нислэгийн онцлогт тохирсон ослын болон аюулгүй байдлын талаарх нэмэлт мэдээлийг заавал танилцуулсан байна.

В Бүлэг - Нислэгийн үйл ажиллагаа

135.51. Нөөц

135.53. Агаарын хөлгийн нислэгт тэнцэх чадвар

(a) АТГ эзэмшигчийн төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлөг бүр нь стандарт категорийн хүчинтэй НТЧ-ын гэрчилгээтэй байна.

(b) АТГ эзэмшигчийн арилжааны тээврийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгааагаарын хөлөг нь:

- (1) стандарт категорийн хүчинтэй НТЧ-ын гэрчилгээтэй; эсхүл
- (2) агаарын хөлгийн нислэгийн зааврын дагуу зөвшөөрөгдсөн нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх боломжтой хязгаарлагдмал категорийн хүчинтэй НТЧ-ын гэрчилгээтэй байна.

135.55 Нийтлэг хэл

АТГ эзэмшигч нь дараах зүйлийг бататгасан байна:

- (1) нисэх багийн гишүүд нийтлэг нэг хэлээр ойлголцох ба нисэх багийн аль нэг гишүүн Англи хэлээр холбоо барих боломжтой байх;
- (2) нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа бүх ажилтан АТГ эзэмшигчийн холбогдох зааврыг тухайн бичсэн хэлээр нь ойлгох чадвартай байна.

135.57. Нислэгийн бэлтгэл ба нислэгийн төлөвлөлт

(a) АТГ эзэмшигч нь зөвшөөрөгдсөн нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхээс өмнө агаарын хөлгийн даргатөлөвлөсөн нислэгт бэлтгэх үед тухайн нислэгийн үйл ажиллагаатай холбоотой зохих шаардлагатай мэдээллээр бүрэн хангасан байна.

(b) АТГ эзэмшигч нь дараах агаарын үйл ажиллагаануудын өмнө:

- (1) төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа;
- (2) зорчигч, эсхүл ачааг алслагдмал орон нутгийн аэродром руу, эсхүл тухайн буудлаас тээвэрлэх арилжааны тээврийн үйл ажиллагааг

зохих зөвшөөрлийн дагуу гүйцэтгэхээс өмнө ИНД 91.307 (c), эсхүл ИНД 91.407-д заасны дагуу төлөвлөсөн нислэгт бэлтгэх уулзалтын шаардлагыг хангах болон хэрэв агаарын хөлгийн дарга нислэгийн төлөвлөгөөг бэлдээгүй бол тухайн нислэгийн үйл ажиллагаатай холбоотой нислэгийн төлөвлөгөөг агаарын хөлгийн даргад танилцуулсан байх үүрэгтэй.

(c) Энэ хэсгийн(b)-ын дагуу нислэгийг гүйцэтгэхээс өмнө ИНД 91.307 (c) шаардлагын дагуу ИХНД-ээр гүйцэтгэхээр нислэгийн төлөвлөгөөг бэлтгэж байгаа бол буулт хийх аэродром руу "SARTIME" хугацаанд нислэгийн олон хувилбар бүхий нислэгийн маршрут гаргаж болно.

(d) АТГ эзэмшигч нь ИХНД-ээр холбоо НХҮ үзүүлдэггүй (холбоо барьдаггүй)аэродром руу нислэг гүйцэтгэх гэж байгаа дараах зүйлүүдийг бататгана:

- (1) энэ хэсгийн(b) заасан нислэгийн төлөвлөгөө бэлтгэж байгаа бол дараагийн НХҮ-ний байгууллагатай холбоо барих “SARTIME” хугацааг тогтоосон; эсхүл
- (2) хэрэв ИНД 119.73(b), эсхүл ИНД 119.121(b)-д заасны дагуу нислэг дагах үйлчилгээ (Flight following Service) авч байгаа бол холбоо барих хугацааг тогтоож өгсөн байна.

(e) Энэ хэсгийн (f) –ын дагуубусад тохиолдолд АТГ эзэмшигч нь (b) заасан нислэгийн төлөвлөгөөг бэлтгэж холбогдох НХҮ-ний байгууллагад хүргүүлсэн байна.

(f) ИНД-91.307 (a)(1) зааснаас бусад тохиолдолд нислэгийн төлөвлөгөөг НХҮ-ний байгууллагад хүргүүлэх шаадлагагүй хэрэв:

- (1) ИХНД нислэг гүйцэтгэж байгаа;
- (2) ИНД 119.73 (b), эсхүл ИНД 119.121(b)-д заасны дагуу нислэг дагах үйлчилгээ (Flight following Service) авч байгаа;
- (3) ИНД 119.73 (b)-н хүрээнд, эсхүл 119.121(b)-д нийцэж байгаа;
- (4) агаарын хөлгийн дарга НХҮ-ний байгууллагын хобогдох давтамжийг сонсож, хянаж байгаа үед.

(g) ИНД 91.307 (a),ИНД 91.407 (a)(1)-д агаарын хөлгийн дарга нислэгийн төлөвлөгөөг НХҮ-ний байгууллагад хүргүүлнэ гэж заасныг үл харгалзан энэ хэсгийн(e)-н дагуу хүрээнд АТГ эзэмшигч нислэгийн төлөвлөгөөг бэлтгэж холбогдох НХҮ-ний байгууллагад хүргүүлэх болон агаарын хөлгийн даргад нислэгийн төлөвлөгөөний дагуу зөвлөмж өгсөн байна.

135.59. Ослын болон аврах төхөөрөмжийн мэдээлэл

(a) АТГ эзэмшигчийн нь Эрэн хайх, авран туслах мэдээлэл зохицуулах төвтэй холбоо барихад зориулсан мэдээллийг агаарын хөлөгт байгаа авран хамгаалах тоног төхөөрөмжүүд дээр байрлуулсан байна.

(b) Далайн эргээс 18км (10nm) зайд үйлдэх нислэгийн үед энэ хэсгийн (a)-д заасан мэдээлэлд дараах зүйлүүдийг нэмж оруулсан байна:

- (1) аврах завины тоо ширхэг, өнгө төрөл маяг;
- (2) дохионы пуужин байгаа эсэх;
- (3) эмнэлгийн яаралтай тусламжийн цэвэр усны хангамжийн талаарх мэдээлэл;
- (4) агаарын хөлгийн дарга НХҮ-ний байгууллагын хобогдох давтамжийг сонсож, хянаж байгаа үед.

135.61. Түлш

(a) АТГ эзэмшигч нь агаарын хөлгийн төлөвлөсөн нислэг, нислэгийн явц дахь нислэгийн төлөвлөгөөний өөрчлөлтийн үед хүрэлцэхүйц хангалттай нөөц түлш авч байх зорилготой түлшээр сумлах заавартай байна.

(b) Түлшээр сумлах зааварт шаардлагатай түлшийг тооцоолохдоо дараах зүйлүүдийг үндэслэнэ:

- (1) агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгчийн зааварт тусгагдсан, эсхүл тэдгээрийг ашиглан боловсруулсан, тухайн агаарын хөлгийн маягийн гэрчилгээнд бичигдсэн өгөгдэхүүнтэй тохирсон журам, хүснэгт, графикууд;
- (2) төлөвлөгдсөн нислэг гүйцэтгэх үеийн шаардлага, нөхцлийг.

(c) АТГ эзэмшигч нь нислэгт шаардлагатай түлшийг тооцоолохдоо дараах хүчин зүйлүүдийг харгазана:

- (1) явгалалтын үед хийгдэх түлш;
- (2) аялалд зарцуулах түлш;
- (3) дараах түлшүүдээс бүрдсэн нөөц түлш:
 - (i) гэнэтийн үед ашиглах түлш;
 - (ii) нөөц аэродром руу нисэхэд шаардагдах түлш;
 - (iii) нөөц аэродромд нисэн очсоноос хойш 30 минутаас доошгүй хугацаанд нисэх, эсхүл (if an alternate is not required, at the destination aerodrome at holding speed in ISA conditions) түлш;
 - (iv) нислэгийн төрлөөс шалтгаалан нэмэлт түлш.

(d) Нислэгийн төлөвлөгөө, эсхүл маршрутыг дахин төлөвлөж байгаа ажилтан нь энэ хэсгийн(a)-д заасан түлшээр сумлах зааврын шаардсаныг дагаж мөрдөнө.

135.63. Бүхээгийг шалгах

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай ердийн болон онцгой байдлын үед ашиглах тухайн агаарын хөлөгт нийцсэн бүхээгийн шалгах хуудсыг нисэх бүрэлдэхүүн ашиглахад бэлэн байлгана.

(b) Нисэх багийн гишүүд нь ердийн болон онцгой байдлын үед тухайн агаарын хөлгийн Нислэгийн зааварт нийцсэн бүхээгийн шалгах хуудсыг ашиглах зохих дадлага туршлагатай байна.

135.65. Зорчигчийн аюулгүй байдал

(a) Агаарын үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа ажилтан нь:

(1) согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис, эм тариахэрэглэсэний улмаас агаарын хөлгийн аюулгүй ажиллагаа болон зорчигчдод аюул учруулж болзошгүй аливаа этгээдийг тээвэрлэхээс татгалзах, эсхүл шаардлагатай гэж үзвэл агаарын хөлгөөс буулгах;

(2) өвчтэй болон хөгжлийн бэрхшээлтэй зорчигчийг тохиромжтой суудалд суулгах болон ослын үед шаардлагатай тусламжийг үзүүлэх;

(3) хууль, хяналтын байгуулагын ажилтны харгалзаж яваа зорчигчийг гэрчилгээ эзэмшигчийн холбогдох зааварт заасан журмын дагуу бусад зорчигчдод, эсхүл агаарын хөлөгт аюулгүй байдалд урьдчилан бэлтгэж тээвэрлэх.

(b) Энэ хэсгийн(а)(1)-г үл харгалзан, эрэн хайх болон түргэн тусламжийн зорилгоор үйлдэх нислэгт, согтууруулах ундаа, эм тарианд мансуурсан, бие авч явах чадваргүй, агаарын хөлгийн болон зорчигчдын аюулгүй байдалд хор нөлөө үзүүлж болзошгүй аливаа этгээдийг тээвэрлэгчийн зүгээс шаардлагатай арга хэмжээг авч болзошгүй эрсдлийг бууруулсан тохиолдолд тээвэрлэж болно.

135.67. Нөөц**135.69. Агаарын хөлгийг удирдах**

(a) Энэ хэсгийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээдийг нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлгийн бүхээгт нэвтрэх, нисгэгчийн суудалд эзлэхийг хориглоно.

(b) АТГ эзэмшигч нь аливаа этгээдийг дараахаас бусад тохиолдолд нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлгийн бүхээгт нэвтрэх, нисгэгчийн суудалд эзлэхийг хориглоно:

(1) нисэх багийн гишүүн; эсхүл

(2) ИНЕГ-ын даргын эрх бүхий төлөөлөгч:

(i) АТГ эзэмшигч болон агаарын хөлгийн даргаас зөвшөөрөл олгогдсон;

(ii) албан үүргээ гүйцэтгэж байгаа.

135.71. Нислэгийн бичигчийн шаардлага

(a) Нисэх багийн гишүүн бүр нь ИНД135.367-д шаардсан бүхээгийн дуу чимээ бичигчийг (cockpit-voice recorder):

- (1) хөдөлгүүр асаахаас өмнө шалгах хуудас уншихаас эхлэн нислэгийн дараах шалгах хуудас дуусах хүртэлтасралтгүй ажиллуулна;
- (2) хэрэвнисдэгтэргийг чихэвчний болон гар микрофоноос бичих хэрэгсэлээр тоноглон бол гармикрофоныг 3000 метр-ээс (10000 feet) нам өндөрт ашиглана;
- (3) хэрэв бүхээгийн дуу бичигч нь бичлэг арилгагчтай бол нислэгийн сүүлчийн 30 минутын бичлэгээс өмнөх бичлэгийг арилгадаг байна гэдгийг бататгана.

(b) Нисэх багийн гишүүн бүр нь ИНД 135.369-д шаардсан **нислэгийн өгөгдөхүүн бичигчийг** (flight data recorder):

- (1) нисдэг тэрэг хөөрөлт үйлдэхээс эхлэн буулт хүртэл тасралтгүй ажиллуулна;
- (2) нисдэг тэрэгний бичигдсэн өгөгдөхүүнүүд дараагийн 10 цагийн нислэг үйлдэх хүртэл хадгалагддаг байх;
- (3) нислэгийн өгөгдөхүүн бичигч, эсхүл нислэгийн өгөгдөхүүн бичигч системийг шалгах үед бичигдсэн өгөгдөхүүний 1 цагаас илүү бичлэгийг арилгаж болохгүй.
- (4) энэ хэсгийн (b)(3)-т заасны дагуу бичлэг арилгахдаа:
 - (i) шалгах үед байгаа хамгийн хуучин бичлэгийг сонгох;
 - (ii) техник үйлчилгээний холбогдох баримт бичигт тэмдэглэнэ.

135.73. Түлш цэнэглэх болон түлш юүлэх үйл ажиллагаа

(a) ИНД 119-н дагуу агаарын тээврийн АТГ эзэмшигч нь ИНД 91.53-н шаардлагыг үл харгалзан зорчигчдыг агаарын хөлөгт суулгаж, эсхүл агаарын хөлгөөс буулгаж байгаа үед хэрэв АТГ эзэмшигчийн зааварт заасны дагуу агаарын хөлгийн аюулгүй байдлын зааварчилааг багийн гишүүд өгсөн бол 3.1C ангилал, эсхүл 3.1D ангилалын түлшээр сумлах болон түлш юүлэх ажиллагааг гүйцэтгэж болно.

(b) ИНД 119-н дагуу агаарын тээврийн гэрчилгээ эзэмшигчийн ажилтан аль нэг хөдөлгүүр нь ажиллаж байгаа үед агаарын хөлгийг 3.1C ангилал, эсхүл 3.1D ангилалын түлшээр сумлах болон түлш юүлэх ажиллагааг хэрэв дараах нөхцлүүд хангагдсан үед гүйцэтгэж болно:

- (1) гэрчилгээ эзэмшигчийн зааварт заасны дагуу агаарын хөлгийн аюулгүй байдлын зааварчилгааг багийн гишүүд өгсөн бол: болон
- (2) агаарын хөлгийн дарга түлштэй холбоотой бүх асуудалд хариуцлага хүлээх бол.

135.75. Нөөц

135.75. Аэродром ашиглах

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлгөөр дараах нөхцлүүд биелэхгүй тохиодолдтус аэродромыг хөөрөлт буулт хийхээр ашиглахгүй:

- (1) аэродромын үзүүлэлтүүд, саадын хязгаарлалт, ил харааны хэрэгсэлнь дараах зүйлд нийцэж байгаа бол
- (i) ашиглагдаж байгаа онгоцны үзүүлэлтэнд тохирсон байна;
 - (ii) цаг уурын минимум нөхцлөөр ашиглагддаг байна.
- (2) хэрэв тогтмол төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа нь Монгол руу, эсхүл Монголоос гадагшаа нисэж байгаа бол
- (i) Монголд ашиглагдаж байгаа аэродромуудын ХБЗ нь энэ дүрмийн Хавсралт А.1-д заасан зурвасны төгсгөлийн аюулгүй бүстэй(RESA) байна.
 - (ii) Хэрэв аэродромын ХБЗ нь энэ хэсгийн (a)(2)(i)-т заасан зурвасны төгсгөлийн аюулгүй бүс (RESA) байхгүй бол гэрчилгээ эзэмшигч нь 2011 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрөөс хойш агаарын хөлгийн хөөрч буух тооцоолол хийхдээ ХБЗ-ны зарлагдсан зайг зурвасны төгсгөлийн аюулгүй бүс (RESA) 90м хэмжээтэй тэнцүү байхаар зурвасны эцсийн давхцал цэгээс багасгаж тооцох ба
 - (iii) Монгол улсаас гадна ашиглагдаж байгаа аэродромуудын ХБЗ-ны төгсгөлийн аюулгүй бүс (RESA)нь хамгийн багадаа зурвасны эцсийн давхцал (overrun end) цэгээс 150м сунгасан байх, эсхүл инженеринг эквивалент нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байна.
 - (iv) хэрэв ХБЗ нь зурвасны төгсгөлийн аюулгүй бүс (RESA), эсхүл (a)(2)(iii)-т заасан инженеринг эквивалент байхгүй бол АТГ эзэмшигчийн агаарын хөлгийн хөөрч буух тооцоолол хийхдээ ХБЗ-ны зарлагдсан зайг багасгаж нь зурвасны төгсгөлийн аюулгүй бүс (RESA), эсхүл (a)(2)(iii)-т заасан инженеринг эквивалент тооцно.
- (b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа нисдэг тэрэг хөөрч буухдаа ИНД 91-н шаардлага хангасан хелипорт ашиглаж байгааг бататгана.
- (c) АТГ эзэмшигч нь Монгол улсын AIP-д нистлээгүй аэродромд нислэг үйлдэх бол дараах бүртгэл, мэдээлэлтэй байна:
- (1) тухайн аэродромын өгөдөхүүн;
 - (2) аэродромын нөхцөл байдал тухайн нислэгийн аюулгүй ажиллагаанд нөлөөлөхгүй гэдгийг бататгасан журам;
 - (3) аюулгүй ажиллагааны болон шаардлагатай бусад тоног төхөөрөмжүүдийн нөхцөл байдал тухайн нислэгийн нислэгийн аюулгүй байдалд нөлөөлөхгүй гэдгийг бататгасан журам;
 - (4) тухайн аэродромын ашиглалтын хязгаарлалтууд.
- (d) АТГ эзэмшигч нь өдрийн цагт ИХНД-ээр нислэг үйлдэх онгоцоор дараах шаардлага хангаагүй талбайд хөөрөлт, буулт үйлдэж болохгүй:
- (1) ашиглаж байгаа хөөрөх буух зурвас нь:
 - (i) онгоцны үндсэн хөл ангийн гадна талын хоёр дугуйн хоорондох зайнаас 2 дахин өргөн;

- (ii) хөөрөлт буулт үйлдэх тохиромжтой шулуун, зурвасны гадаргуу нь тэгш байна.
- (2) ХБЗ-ны өргөн нь онгоцны далавчны (размах)-аас 2.5 дахин болон түүнээс дээш, эсхүл 30 метрийн аль ихээр тогтоосон байна.
- (e) АТГ эзэмшигчийн нь энэ хэсгийн(d)-гийн дагуу нислэг үйлдээгүй онгоц дараах тохиолдолд аливаа талбайд хөөрөлт, буулт үйлдэхгүй:
 - (1) ашиглах гэж байгаа онгоцны хувьд тухайн аэродромын харгалзах код энэ дүрмийн Хавсралт С-н Хүснэгт 1-д тодорхойлогдоогүй:
 - (2) ХБЗ-ны хувьд өргөн нь тухайн онгоцны харгалзах код энэ дүрмийн Хавсралт С-н Хүснэгт 2-д тодорхойлогдох өргөнөөс бага бол:
 - (3) ХБЗ-ны хамгийн бага өргөн нь ИНД 139 Хавсралт С-н Хүснэгт С-1-д тодорхойлогдоогүй бол.
- (f) Гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ хэсгийн (d) болон (e)-г үл харгалзан, аль нэг онгоцны маягийн хувьд (d) болон (e)-д зааснаас бага өргөнтэй ХБЗыг дараах нөхцөлд ашиглаж болно.
 - (1) зурвасны хамгийн бага өргөнийг тухайн онгоцны Нислэгийн зааварт шалгах нислэгээр тодорхойлсон гэж бичигдсэн бол: эсхүл
 - (2) ХБЗ-ны хамгийн бага өргөнийг Даргын хүлээн зөвшөөрхүйц бол.
 - (3) 1953 оны батлагдсан ИНД-136 дагуу 1993 оны 1 дүгээр сарын 6-ны өдрөөс өмнө агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч болсон агаарын тээвэрлэгч нь агаарын үйлчилгээний гэрчилгээтэй онгоцоор ХБЗ-ны хамгийн бага өргөнтэй зурвасыг

135.79. Нөөц**135.81. Ганц хөдөлгүүрт агаарын хөлгийн ХНД-ийн дагуу үйл ажиллагаа**

Аливаа этгээд нь нэг хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр ХНД-ийн дагуу зорчигч тээврийн нислэг үйлдэж болохгүй.

135.83. Үйл ажиллагааг хязгаарлах, эсхүл түдгэлзүүлэх

АТГ эзэмшигч нь нислэгийн аюулгүй ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн талаар мэдсэн тохиолдолд тухайн нөхцөл байдлыг арилгах хүртэлх хугацаанд нислэгийн үйл ажиллагаандаа хязгаарлалт хийх, эсхүл үйл ажиллагаагаа түр хугацаагаар зогсоох арга хэмжээг авна.

135.85 . ИХНД-ийн нислэгийн минимум өндөр

(a) ИНД 91.311 (c)-н шаардлага нь төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн даргад хамаарахгүй болно.

(b) Арилжааны төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн дарга нь дараах тохиолдолд ИНД-91.311(c)(4)-н заалтыг үл харгалзан ойртолт, хөөрөлт болон нислэгийн бусад маневрыг хүн, машин техник, барилга байгууламжаас 150 метрийн (500 feet) радиус дотор газрын гадаргуугаас дээш 150 метрээс (500 feet) нам өндөрт гүйцэтгэж болно.

- (1) тухайн нислэгийн төлөвлөгөө нь түүнд оролцох байгууллага, хүмүүсийн оролцоотой хийгдсэн бол;
- (2) нислэгийн үйл ажиллагаа нь аливаа хүн ба эд зүйлд аюул учруулахааргүй бол;
- (3) энэ хэсгийн (1)-д заасан төлөвлөгөөний дагуу нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцох байгууллага, хүмүүст урьдчилан мэдээлэл хийсэн бол.

135.87. Усан дээгүүрх нислэг

(a) Усан дээр гулсаж, эсхүл авторотацийн үед буух зай нь эргээс 18,6км-ээс (10 nm) дээш тохиолдолд, усан дээгүүр нислэг гүйцэтгэх аливаа этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) агаарын хөлөгт байгаа бүх хүмүүс багтахуйц аврах завьтай байх: болон
- (2) зорчигч бүр аврах хантааз өмссөн байх.

(b) Авторотацийн үед буух зай нь эргээс 18,6км-ээс (10 nm) дээш тохиолдолд, нэг хөдөлгүүртэй нисдэг тэргээр усан дээгүүр нислэг гүйцэтгэх аливаа этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) Нисдэг тэрэг ажиллагаатай хийлдэг төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байх:
- (2) зорчигч бүр тусгай хамгаалалтын хувцас (immersion suit) өмссөн байх.

(c) Зорчигч бүр нь аврах хантаазаар тоноглогдсон олон хөдөлгүүртэй агаарын хөлөг ашиглаж байгаа агаарын тээвэрлэгч нь энэ хэсгийн (a)(2)-т заасныг харгалзахгүйгээр усан дээгүүр нислэг гүйцэтгэнэ.

(d) Усан дээгүүр эргээс 186км-ээс (100 nm) илүү хол зайд агаарын тээврийн нислэг гүйцэтгэж байгаа этгээд нь ХНД-ийн дагуу нислэг гүйцэтгэнэ.

135.83. Нөөц

135.91. Онцгой нөхцөлийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгт болон газар дээрх онцгой нөхцөл байдлын үед хүмүүс гэмтэж бэртэх магадлалыг аль болох бууруулахад чиглэсэн онцгой нөхцөл байдлын үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байна.

(b) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үед гарах онцгой нөхцөл байдлын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд дараах зүйлүүдийг тусгасан байх ба үүгээр хязгаарлагдаж болохгүй:

- (1) нислэгийн үйл ажиллагааны төрөл болон аялалын нийт зай;
- (2) аэродромын газрын хангалт, тоноглол;
- (3) орон нутгийн онцгой байдлын авран хамгаалах үйлчилгээ;
- (4) НХҮ-ний байгууллагын хангалт, тоноглолууд;
- (5) Агаарын хөлгийн маяг, суудлын тоо, төлбөрт ачаалал.

(c) Гэрчилгээ эзэмшигч нь нислэгт үүссэн онцгой нөхцөл байдлын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд дараах зүйлүүдийг тусгасан байнг:

- (1) нислэгт үүссэн онцгой нөхцөл байдлын үед арга хэмжээ авах, шийдвэр гаргах эрх бүхий этгээд нь дараах зүйлүүдийг бататгана:
 - (i) үүссэн онцгой нөхцөл байдлын талаар агаарын хөлгийн даргад мэдээлэл зөвлөмж өгөгдсөн эсэхийг;
 - (ii) агаарын хөлгийн даргын шийдвэрийг хүлээн авсан эсэхийг;
 - (iii) шийдвэрийн талаар бичлэг, тэмдэглэл хийсэн эсэхийг.
- (2) энэ хэсгийн (c) (1)-д заасны дагуу агаарын хөлгийн даргатай холбоо тогтоож чадаагүй тохиолдолд шийдвэр гаргах эрх бүхий этгээд нь дараах зүйлийг бататгана:
 - (i) авран хамгаалах ажиллагаа зарлагдсаныг;
 - (ii) тухайн нөхцөл байдалд шаардлагатай арга хэмжээ авагдаж байгааг.

(d) АТГ эзэмшигч нь онцгой нөхцөл байдлын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу холбогдох хүмүүсийг шаардлагатай сургалтанд хамруулсныг, сургалтанд хамрагдсан хүмүүс нь онцгой байдлын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу ажиллах чадвартай гэдгийг бататгана.

135.93. Шигүү суурьшлын бүс дээгүүрх нислэгийн үйл ажиллагаа

(a) ИНД 91.311 (a)(1)-ийн шаардлагыг үл харгалзан нисдэг тэрэгний дарга нь хүн ам шигүү суурьшсан газар нутаг дээгүүр, хамгийн өндөр аливаа саад, эсхүл газрын гадаргаас дээш 300 м-ээс (1000 feet) нам өндөрт ямар нэг байгууламжаас 600 метр (2000 feet) радиус дотор дараах шаардлагыг хангасан нөхцөлд нислэг үйлдэж болно:

- (1) дараах зүйлүүдийг тусгасан нислэгийн төлөвлөгөөтэй бол:
 - (i) нислэгийн өндөр өндөр болон нислэг үйлдэх газар нутгийг тэмдэглэсэн зурагтай;
 - (ii) хүн болон эд зүйлд хохирол учруулахгүй байхыг бататгасан журамтай;
 - (iii) НХҮ-ний байгууллагад зайлшгүй шаардлагатай мэдээллийг өгсөн;
 - (iv) тухайн орон нутгийн эрх бүхий байгууллагад албан ёсоор мэдэгдэж, орон нутгийн эрх бүхий байгууллагаас тавьсан шаардлагыг дагаж мөрдөх бол.
- (2) Үйл ажиллагаанд оролцож байгаа байгууллага болон хувь хүмүүст энэ хэсгийн (a)(1)-т заасан нислэгийн төлөвлөгөөний талаар танилцуулсан ба
- (3) Энэ хэсгийн (a)(1)-т заасан төлөвлөгөөг үйл ажиллагааг явуулсанаас хойш хамгийн багадаа 12 сарын хугацаанд хадгална

(b) Энэ зүйлийн (a)-гийн дагуу дагуу нислэгийн үйл оролцож байгаа агаарын хөлгийн дарга нь (a)(1)-д заасан нислэгийн төлөвлөгөөг дагаж мөрдөнө.

135.95. Нисдэг тэрэгний татлагат ачаа

(a) Нисдэг тэргээр төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа хийж байгаа агаарын хөлгийн дарга нисдэг тэрэгний гадна татлагат ачаалал хийж зөөвөрлөхийг хориглоно.

(b) Нисдэг тэргээр арилжааны тээврийн үйл ажиллагаа хийж байгаа агаарын хөлгийн дарга ИНД 133.53-н шаардлагыг үл харгалзан дараах тохиолдлуудад нисдэг тэрэгний гадна татлагат ачаалал хийж зөөвөрлөж болно:

- (1) татлагат ачааллаар зөөвөрлөх ачаа нь агаарын хөлгийн бүхээгт байгаа зорчигчдынх бол;
- (2) ИНД 133-т заасан гадна ачаалалтай нисдэг тэрэгний нислэгийн үйл ажиллагааны шаардлагуудыг хангаж байгаа бол;
- (3) нислэг нь өдрийн цагаар, ИХНД-ийн дагуу үйлдэгдэж байгаа бол.
- (4) тухайн нисдэг тэрэг нь хөрөөлт буулт хийх үед хамгийн их боломжит хөдөлгүүрийн чадлаас 10%-иас доош хувиар бага хөдөлгүүрийн чадлыг ашиглаж байгаа бол.

С Бүлэг - Үйл ажиллагааны хязгаарлалт болон цаг агаарын шаардлага

135.151. Зорилго

Энэ Бүлгийн зорилго нь ИХНД болон ХНД-ээр нислэг гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн нислэгийн үйл ажиллагаанд тавигдах цаг уурын шаардлагууд болон тэдгээрийн зохицуулах журмыг тогтооход оршино.

135.153. Цаг уурын мэдээ

(a) ИХНД-ийн дагуу нислэгийг гүйцэтгэж байгаа этгээд нь тухайн нислэгт зориулан гэрчилгээ эзэмшигч болон агаарын хөлгийн даргаас хүлээн зөвшөөрөгдсөн байгууллагаас өгөгдсөн найдвартай, нарийвчлалтайцаг уурын мэдээг ашиглан нислэгийн төлөвлөж, гүйцэтгэх болон хяналт тавина.

(b) ХНД-ийн дагуу агаарын тээврийн нислэгийг гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах байгууллагаас авсан цаг уурын мэдээг ашиглан нислэгүүдийг төлөвлөх, гүйцэтгэх болон хяналт тавихад ашиглана:

- (1) энэ зүйлийн(с)-г харгалзан гүйцэтгэж байгаа нислэгийн маршрут хэсэг нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт харъяалагдаж байгаа бол цаг уурын байгууллага нь ИНД 174-н дагуу гэрчилгээжсэн: эсхүл
- (2) нислэг гүйцэтгэж байгаа аэродром нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт харъяалагдахгүй байгаа бол нисэхийн цаг уурын байгууллага нь:
 - (i) тухайн аэродромын нисэхийн цаг уурын байгууллага нь ИНД 174-д заасан шаардлагуудад нийцсэнстандартын хангасан;
 - (ii) ИКАО гишүүн улсаас нисэхийн цаг уурын байгууллагаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн байна.

(c) Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр ХНД-ийн дагуу үйлдэгдэж байгаа нислэгийн хувьд агаарын хөлгийн дарга нь буух ойртолт болон буулт үйлдэхдээ ИНД 174.6-ийн дагуу хангагдах цаг агаарын мэдээг үндслэл болгоно.

135.155. ИХНД-ийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл

(a) ИХНД-ээр нислэг гүйцэтгэх этгээд нь нислэг үйлдэх маршрутын дагуух, эсхүл тухайн нислэгийнмаршрутын тодорхой хэсэг дэх цаг агаарын бодит болон урьдчилсан мэдээнд, энэ зүйлийн (b), (c), (d) болон (e) ИНД 91-д заасан ИХНД-ийн хязгаарлалт хангагдаагүй тохиодолд ИХНД-ээр нислэг үйлдэхгүй.

(b) Агаарын хөлгийн дарга хяналттай агаарын зайн гадна онгоцоор цаг уурын дараах нөхцлүүдэд ИХНД-ээр нислэг үйлдэж болно:

- (1) газрын гадаргуугаас дээш 300 м-ээс (1000 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 5 км-ээс багагүй байх үед;
- (2) хэрэв шөнийн нислэг үйлдэж байгаа бол газрын гадаргуугаас дээш 900 м-ээс (3000 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 16 км-ээс багагүй байх үед.

(с) Агаарын хөлгийн дарга хяналттай агаарын зайн гадна нисдэг тэргээр цаг уурын дараах нөхцлүүдэд ИХНД-ээр нислэг үйлдэж болно:

- (1) газрын гадаргуугаас дээш 200 м-ээс (600 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 1500 м-ээс багагүй байх үед;
- (2) хэрэв шөнийн нислэг үйлдэж байгаа бол газрын гадаргуугаас дээш 600 м-ээс (2000 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 16 км-ээс багагүй байх үед.

(d) Агаарын хөлгийн дарга нь нисдэг тэргээрарилжааны агаарын тээврийн нислэгийг дараах нөхцлүүдэд ИХНД-ээр нислэг үйлдэнэ:

- (1) нислэгийн маневруудыг үйлдэхдээ өөр бусад агаарын хөлгүүдийн хөдөлгөөний ажиглан, аливаа саадтай мөргөлдөхөөс сэргийлнэ;
- (2) алслагдсан аэродромд нислэг үйлдэж байгаа бол цаг агаарын хувьд газрын гадаргуугаас дээш 200 м-ээс (600 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 1500 м-ээс багагүй байх үед;
- (3) алслагдсан аэродромоос бусад аэродромын хувьд, нислэгийн хамгийн дээд өндрөөс доош газрын гадаргуу харагдахуйц болон сэмжин үүлнээс бага үүлний дээгүүр;
- (4) хэрэв шөнийн нислэг үйлдэж байгаа бол газрын гадаргуугаас дээш 600 м -ээс (2000 feet) доошгүй өндөрт, алсын барааны харагдац 5 км-ээс багагүй байх үед.

(e) Агаарын хөлгийн дарга нь дараах шаардлагуудыг хангаагүй тохиолдолд сэмжин үүлний дээгүүр ИХНД-ээр нислэг үйлдэхгүй:

- (1) агаарын хөлөг нь ХНД-ээр нислэг үйлдэх шаардлагыг хангасан ба нисэх баг нь хэрэглэлийн нислэгийн хүчинтэй зэрэглэлтэй байх (нислэгт шаардагдах хамгийн цөөн бүрэлдэхүүнтэй нисэх баг болон ХНД-ийн дагуух нислэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан);
- (2) ХНД-ээр үйлдэх нислэгт шаардлагатай радио навигацийн болон бусад хэрэглэл, тоног төхөөрөмжүүд нь ажиллагаатай байх;
- (3) хэрэглэлийн тусламжтайгаар ойртолт үйлдэн буух боломжтой аэродром руу ХНД-ээр нислэгийг гүйцэтгэх боломжтой радио навигацийн тоног төхөөрөмжөөр тоноглогдсон агаарын хөлөг ашиглах;
- (4) агаарын хөлөг нь хэрэглэлийн тусламжтайгаар ойртолт үйлдэн буух аэродром руу нисэх хангалттай түлштэй байх.

(f) Агаарын хөлгийн дарга нь энэ дүрмийн (e)-г үл харгалзан нэг хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр сэмжин үүлнээс дээш өндөрт ИХНД-ээр зорчигч тээврийн нислэг үйлдэж болохгүй.

135.157. ХНД-ийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл

Нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх агаарын хөлгийн дарга нь нисэн очихоор төлөвлөсөн аэродромд очих тооцоот цагт хүртэл цаг агаарын бодит мэдээ, эсхүл урьдчилсан ба бодит цаг уурын мэдээнд заагдсан цаг агаарын нөхцөл нь тухайн нисэн очих аэродромын AIP-д заасан минимум хязгаарлалтаас их байвал ХНД-ээр нислэг үйлдэж болохгүй.

135.159. ХНД-ийн нислэгийн аэродромын үйл ажиллагааны миним

(a) Агаарын хөлгийн дарга нь буултын ойртолтын төгсгөлийн цэг, эсхүл буултын ойртолтын төгсгөлийн үе шатыг(ойртолтын төгсгөлийн цэгийг заагдаагүйтохиолдолд)өнгөрөхөөс өмнө тухайн аэродромын орчны харагдац нь хэрэглэлээр ойртолт үйлдэх журмын хувьд тухайн аэродромын AIP-д заасан орчны харагдацаас доогуур байгааг тухайн үеийн цаг уурын мэдээнд заасан бол хэрэглэлтийн тусламжтайгаар буултын ойртолтыг үргэлжлүүлж болохгүй.

(b) Энэ зүйлийн (a) заалтын хувьд буултын ойртолтын төгсгөлийн үе шат нь:

- (1) буултын ойртолтын төгсгөлийн цэгээс, эсхүл хэрэглэлийн тусламжтайгаар буултын ойртолт үйлдэх журамд заагдсан байгууламжаас; эсхүл
- (2) (2)хэрэв буултын ойртолтын төгсгөлийн цэгийг тусгайлан заагдаагүй тохиолдолд онгоц, буулт үйлдэх журамд заасан зайд эргэлтийг бүрэн гүйцэтгэн буултын чиглэлд орох цэгээс тус тус эхэлнэ.

135.161. ХНД-ээр нисэн гарах хязгаарлалт

(a) Цаг уурын нөхцөл нь ИНД91.413-д заасан хөөрөлтийн минимунд, эсхүл түнээс дээгүүр болон ИНД91.413-д заасан ХНД-ээр буулт үйлдэх зөвшөөрөгдсөн минимумаас доогуур бол дараах тохиолдолд тухайн аэродромоос ХНД-ээр хөөрөлт үйлдэхгүй:

- (1) хоёр хөдөлгүүрт агаарын хөлгийн хувьд, агаар тогтуун байх үед нэг хөдөлгүүр татгалзсан үеийн чиг шулуун нислэгийн хурдтайгаар, хөөрөлт үйлдсэн аэродромоос нислэгийн нэг цагаас дээш хугацаагаар нисэх бол; эсхүл
- (2) гурав, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн хувьд, агаар тогтуун байх үед нэг хөдөлгүүр татгалзсан үеийн чиг шулуун нислэгийн хурдтайгаар, хөөрөлт үйлдсэн аэродромоос нислэгийн хоёр цагаас дээш хугацаагаар нисэх бол.

135.163. Багасгасан хөөрөлтийн минима

(a) АТГ эзэмшигч нь ИНД-91.413 (g)-д шаардсан багасгасан горимоор хөөрөлт үйлдэх журмыг өөрийн нислэгийн заавартаа тусгасан тохиолдолд хөөрөлтийн минимумаас бага горимоор хөөрөлтийг гүйцэтгэж болно.

(b) Багасгасан горимоор хөөрөлт үйлдэх журамд дараах зүйлийг бататгасан байна:

- (1) нисэх багийн бүх гишүүд нь багасгасан горимоор хөөрөлт үйлдэхэдбэлтгэгдэж мэргэшсэнийг;
- (2) ашигладаг хөөрөх буух зурвас нь тэнхлэгийнголчийн тэмдэглэгээтэй, эсхүл тэнхлэгийн гол шугам нь гэрэлтдэг байх;
- (3) ашигладаг хөөрөх буух зурвас нь багасгасан горимоор хөөрөлт үйлдэх минимум нь тухайн аэродромын AIP-ийн дагуу зөвшөөрөгдсөн хэмжээнд байх;
- (4) агаарын хөлөг нь сэнст хоёр хөдөлгүүртэй бол автомат флюгер, эсхүл сэнсний өнцгийг автоматаар өөрчлөх системээр тоноглогдсон гэдгийг;
- (5) хөөрөх буух зурвасны харагдац нь тухайн зурвасны дагуух алсын барааны харагдацаар (RVR) тогтоогдсон байх;
- (6) хөөрөлтүйлдэхэд шаардлагатай харагдацыг тодорхойлох, хянах аргачлал нь Даргын хүлээн зөвшөөрхүйц гэдгийг.

135.165. ХНД-ийн журам

(a) Агаарын хөлгийн дарга нь, дараахаас бусад тохиолдолд агаарын тээврийн нислэгийгAIP-д заасанхязгаарлалтын хүрээнд ХНД-ээр маршрутын нислэг гүйцэтгэнэ:

- (1) бодит аюулаас зайлсхийх зайлшгүй шаардлага тулгарсан үед, эсхүл
- (2) НХҮ-ний радиолокаторын хяналтан дор нислэг үйлдэх үед, эсхүл
- (3) НХҮ-ний нэгжийн зөвшөөрлийн дагуу маршрутын бус нислэг үйлдэж байгаа үед, эсхүл
- (4) гэрчилгээ эзэмшигчийн батлагдсан нислэгийн зааварт өөрөөр тодорхойлогдсон бол.

(b) Холбогдох НХҮ-ний нэгжээс хяналттай агаарын зайд нислэг үйлдэх зөвшөөрөл олгогдоогүй бол агаарын хөлгийн дарга нь тухайн аэродромын хувьд AIP-д заасны дагуу ХНД-ээр хөөрөлт болон буултын ойртолт үйлдэх журмуудыг дагаж мөрдөнө.

(c) Хяналтгүй агаарын зайд нислэг үйлдэх агаарын хөлгийн дарга нь тухайн аэродромын хувьд AIP-д заасны дагуу ХНД-ээр хөөрөлт болон буултын ойртолт үйлдэх журмуудыг дагаж мөрдөнө.

D Бүлэг – Үзүүлэлт

135.201. Зорилго

(a) Энэ Бүлгийн (b),(c) ба (d)-д зааснаас бусад тохиолдолд, нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа онгоцны нислэг, техникийн үзүүлэлтэд тавигдах хязгаарлалтууд энэ Бүлэгт тусгагдсан болно.

(b) ИНД 135.229-135.235 зүйл нь дараах нөхцөлөөр гэрчилгээжсэн сэнст онгоцонд хамаарахгүй:

- (1) АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт FAR 23-ын хэвийн категори, эсхүл түүнтэй адил төстэй НТЧ-ын стандартууд; эсхүл
- (2) АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт SFAR 23-ын НТЧ-ын стандартууд, эсхүл түүнтэй адил төстэй стандартууд.

(c) Энэ дүрмийн ИНД 135.209, 135.213, 135.223 болон 135.225 зүйлийн заалтууд нь дараах нөхцөлөөр гэрчилгээжсэн сэнст онгоцонд хамаарахгүй:

- (1) АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт SFAR 41-ийн стандартууд, эсхүл түүнтэй адил төстэй НТЧ-ын стандартууд; эсхүл
- (2) АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт FAR 23-ын зорчигч тээврийн (commuter) категорин НТЧ-ын стандартууд; эсхүл
- (3) энэ дүрмийн Хавсралт А-д заагдсан НТЧ-ын стандартууд.

(d) Энэ Бүлгийн шаардлагуудыг бүрэн хангахгүй онгоцыг ашиглалтын хязгаарлалтын нэмэлт үзүүлэлтийн дагуу нислэг үйлдэхийг зөвшөөрч болно.

135.203. Нөөц

135.205. ИНД 121 D Бүлгийн хэрэгжилт

АТГ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоц нь АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт FAR Part 25-ын НТЧ-ын стандарт, эсхүл түүнтэй адил чанарын НТЧ-ын стандартын дагуу гэрчилгээжсэн бол ИНД 121 Бүлэг D-д заасан нислэгийн үзүүлэлт, ашиглалтын хязгаарлалтуудыг дагаж мөрдөнө.

135.207. Нисэх онгоцны ерөнхий үзүүлэлт

АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоцны хувьд дараах зүйлийг бататгана:

- (1) хөөрөхийн өмнөх хөөрөлтийн жин нь тухайн нислэгийн хувьд, энэ Бүлгийн дагуу зөвшөөрөгдсөн жингээс илүүгүйг;
- (2) энэ Бүлэгт заасан нислэг техникийн үзүүлэлтүүдийн шаардлагуудыг хангаж байгаа г тодорхойлоход ашиглагдах өгөдөхүүнүүд нь:
 - (i) тухайн онгоцны нислэгийн ашиглалтын зааварт тусгагдсан байх; эсхүл

- (ii) бохирдсон (contaminated) - хөөрөх буух зурвасны буултын зайн өгөгдөхүүнүүдийн хувьд тухайн онгоцыг үйлдвэрлэгчээс тогтоогдсон ба Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц.

135.209. Хөөрөлтийн зай

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоцны хувьд дараах зүйлийг бататгана:

- (1) тухайн онгоцны хөөрөлтийн үеийн жин нь нислэгийн ашиглалтын зааварт заасан хөөрөлтийн хамгийн их жингээс хэтрүүлэхгүйг;
- (2) хөөрөлт үйлдэхэд шаардлагатай зай нь хөөрөлтийн гүйлтийн боломжит зайн 85%-иас хэтэрч болохгүйг;

(b) АТГ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a)-д заасны дагуу хөөрөлтийн жин болон хөөрөлтийн зайг тодорхойлохдоо дараах зүйлүүдийг харгалзана:

- (1) хөөрөлтийн гүйлтийн боломжит зай;
- (2) хөөрөлт үйлдэхээс өмнөх онгоцны хөөрөлтийн жин;
- (3) хөөрөлт үйлдэх аэродромын өндөр (даралтаар);
- (4) аэродром орчмын гадна агаарын хэм;
- (5) ХБЗ-ны төрөл болон нислэг хийх үеийн нөхцөл;
- (6) хөөрөх чиглэлд дэх ХБЗ-ны налуу;
- (7) эсэргүүцэх салхины векторын 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины вектор 150%-иас багагүй байх.

135.211. ХБЗ-ны гадаргуу болон налууг засаж тооцох хүчин зүйлс

АТГ эзэмшигч нь онгоцны үзүүлэлтийн өгөгдөхүүнийг өөр хэлбэрээр зөвшөөрөх боломжгүй бол ХБЗ-ны гадаргуугийн төрлөөс хамаарч ИНД 135.209 (b) (5), эсхүл ИНД 135.229 (c) (4)-ийн дагуу тооцоолсон хөөрөлтийн зай, ИНД 135.223(c) (3) ба ИНД 135.229 (c) (4)-ийн дагуу тооцоолсон буултын зайг дараах байдлаар засварлан тооцно:

- (1) ХБЗ-ны өөр төрлийн гадаргуугийн хувьд Хүснэгт 1-д үзүүлсэн хүчин зүйлээр засвар хийнэ;
- (2) ХБЗ-ны налуугийн хувьд дараах байдлаар тооцон өөрчлөлт хийнэ:
 - (i) өгсүүр налууг 3% хүртэл тооцохдоо 1% тутамд хөөрөлтийн зайг 5%-иар ихэсгэнэ; эсхүл
 - (ii) өгсүүр налууг 3% хүртэл тооцохдоо 1% тутамд буултын зайг 5%-иар багасгана; эсхүл
 - (iii) газрын уруу налууг 3% хүртэл тооцохдоо 1% тутамд хөөрөлтийн зайг 5%-иар багасгана; эсхүл
 - (iv) газрын уруу налууг 3% хүртэл тооцохдоо 1% тутамд буултын зайг 5%-иар ихэсгэнэ.

Хүснэгт 1.

Гадаргуугийн төрөл	Хөөрөлтийн зай	Хөөрөлтийг зогсоох зай	Буултын зай
Засмал	x 1.00	x 1.00	x 1.00
Чулуун (Coral шүрэн)	x 1.00	x 1.03	x 1.05
Төмөр	x 1.05	x 1.06	x 1.08
Засагдсан хөрс	x 1.08	x 1.14	x 1.16
Засагдаагүй хөрс	x 1.14	x 1.20	x 1.18

135.213. ХНД-ийн дагуу нисэх онгоцны хөөрөлтийн бодит нислэгийн зам

(a) АТГ эзэмшигч нь хоёр эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй онгоцоор ХНД-ийн дагуу нислэг үйлдэх тохиолдолд онгоцны эрсдэлтэй хөдөлгүүр татгалзах магадлалтай гэж тооцон хөөрөлт үйлдэх зурвасны дагуу 15м -ээс (50 feet) дээш өндөрт аливаа саад байхгүйг бататгана.

(b) Хөөрөлт үйлдэх зурвасны хажуугаас саад хүртэлх зай дараах хэмжээнээс бага тохиолдолд аливаа саадыг хөөрөлт үйлдэх зурвасанд байна гэж тооцно:

(1) хөөрөлтийн үед нислэгийн чиглэлийг 15 градусаас ихээр өөрчлөхгүй:

- (i) хөөрөлт үйлдэн өндөр авах хөндлөн чиглэлд саад хүртэл $45\text{м}+0.10D$ зайд, эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоцны ил харааны, эсхүл радио навигацгийн төхөөрөмжийг ашиглан нисэж байгаа бол 300м хүртэл;
- (ii) өдрийн цагт VMC-ээр үйлдэх нислэгийн хувьд хөөрөлт үйлдэн өндөр авах үед хөндлөн чиглэлд саад хүртэл $30\text{м}+0.10D$ зайд, эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны, эсхүл радионавигацгийн төхөөрөмжийг ашиглан нисэж байгаа бол 300м хүртэл.

(2) хөөрөлтийн үед чиглэлийг 15 градусаас их хэмжээгээр өөрчлөх шаардлагатай үед:

- (i) хөөрөлт үйлдэн өндөр авах хөндлөн чиглэлд саад хүртэл $45\text{м}+0.10D$ зайд эсхүл 900м хүртэл, эсхүл онгоцны ил харааны, эсхүл радио навигацгийн төхөөрөмжийг ашиглан нисэж байгаа бол 300м хүртэл;
- (ii) өдрийн цагт VMC-ээр үйлдэх нислэгийн хувьд хөөрөлт үйлдэн өндөр авах үед хөндлөн чиглэлд саад хүртэл $30\text{м}+0.10D$ зайд, эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны, эсхүл радионавигацгийн төхөөрөмжийг ашиглан нисэж байгаа бол 300м хүртэл.

(c) Энэ зүйлийн (b)-д заасан D нь хөөрөлтийн боломжит зайн төгсгөл, эсхүл хэвтээ чиглэлд онгоц хөөрөх цэгээс саад хүртэлх хэмжээ.

(d) АТГ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a)-д заасны дагуу хөөрөлт гаралтын бүдүүвчийг тооцохдоо дараах зүйлүүдийг харгалзана:

(1) дараах хүчин зүйлүүдийг тооцсон байна:

- (i) хөөрөлт гүйлт үйлдэхээс өмнөх онгоцны хөөрөлтийн жин;
- (ii) хөөрөлт үйлдэх аэродромын өндөр;
- (iii) атмосферын даралт олон улсын стандарт атмосферээс 1%-иас илүү өөрчлөгдөж байгаа тохиолдолд аэродромын даралтаар тооцоологдох өндөр;
- (iv) аэродром орчмын агаарын температур;
- (v) эсэргүүцэх салхины векторын 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины векторын 150%-иас багагүй байх.

(2) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15м-ийн (50 feet) өндөрт хүрэхээс өмнө нислэгийн чиглэлийг өөрчлөхгүй.

(3) ИНЕГ-аас зөвшөөрөөгүй бол:

- (i) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15м-ийн (50 feet) өндөрт хүрэхээс өмнө кренийг 15 градусаас хэтрүүлэхгүй;
- (ii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120м (400 feet) хүртэлх өндөрт крен хийх өнцгийг 20 градусаас хэтрүүлэхгүй;
- (iii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120м- ээс (400фут) дээш өндөрт кренийг 25 градусаас хэтрүүлэхгүй.

(4) зөвшөөрлийг дараах зүйлүүдийг үндэслэн олгоно:

- (i) нислэгийн зам ба хурдад крений үзүүлэх нөлөө;
- (ii) нислэгийн хурдыг ихэсгэснээс үүсэх зайн өөрчлөлт;
- (iii) энэ дүрмийн ИНД 135.215-ын дагуу хийгдэх өндөр авалтын градиентийн алдагдал ба онгоцны уналтын хязгаарын хадгалалт.

135.215. Хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн градиент ба хурдны уналтыг засаж тооцох

АТГ эзэмшигч нь онгоцны үзүүлэлтийн өгөгдөхүүнд хангалтгүй тохиолдолд энэ дүрмийн ИНД 135.213(d)(4)(iii)-г дагаж мөрдөх үүднээс өндөр авалтын градиентын алдагдлыг Хүснэгт 2-т заасан үзүүлэлтээр тооцоолж хурдны уналтаас болж онгоц унах хязгаарыг хадгална.

Хүснэгт 2

Эргэлтийн өнцөг	Хурдны өөрчлөлт	Градиентын өөрчлөлт
15°-19°	V_2	1х Онгоцны Нислэг ашиглалтын заавар 15° градиент алдагдал
20°-24°	V_2+15 knots	2х Онгоцны Нислэг ашиглалтын заавар 15° градиент алдагдал
25°	V_2+19 knots	3х Онгоцны Нислэг ашиглалтын заавар 15° градиент алдагдал

135.217. Нислэгийн замд эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй болох

(a) АТГ эзэмшигч нь хоёр, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй онгоц бүрийн хувьд, тухайн онгоц нь аюулгүй хамгийн нам өндөр ба түүнээс дээш өндөр дахь эерэг налууд (positive slope) дараах нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нислэг гүйцэтгэх шаардлага хангагдсан аэродромоос дээш 300м -ийн (1000 feet) өндөрт нислэгийг үргэлжлүүлэх боломжтой эсэхийг бататгана:

- (1) урьдчилсан таамагласан цаг агаарын нөхцөл байдлууд тухайн нислэгт тооцоологдсон;
- (2) хөдөлгүүр татгалзсан;
- (3) ажиллагаатай үлдсэн хөдөлгүүрүүд нь хамгийн их чадлын горимоор ажиллаж байгаа.

(b) Чиг шулуун нислэгийн хязгаарлалтуудыг энэ зүйлийн (a)-гийн дагуу тооцоолохдоо АТГ эзэмшигч дараах зүйлийг бататгана:

- (1) бүх хөдөлгүүрүүд нь тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тодорхойлсон хамгийн их чадлын горимоор ажиллаж байгаа үед өндөр авалтын хурд нь 1 минутанд 90м-ээс (300 feet) багагүй байх өндрөөс дээш өндөрт тухайн онгоцыг ниснэ гэж тооцохгүй;
- (2) нэг хөдөлгүүр татагалзсан гэж үзэх чиг шулуун нислэгийн градиент нь gross-gradient-minus 0.5% байхыг.

135.219. Нислэгийн замын 90 минутын хязгаарлалт

(a) АТГ эзэмшигч нь хоёр хөдөлгүүрт онгоцоор, тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан үзүүлэлтүүд тооцоот буултын жинд нийцсэн аэродромоос 90 минутаас дээшгүй зайд нислэг үйлдэнэ.

(b) Энэ зүйлийн (c)-д зааснаас бусад тохиолдолд АТГ эзэмшигч нь гурав болон түүнээс дээш хөдөлгүүртэй онгоцоор, тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан үзүүлэлтүүд болон тооцоот буултын жинд нийцсэн аэродромоос 90 минутаас дээшгүй зайд нислэг үйлдэнэ.

(c) АТГ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд гурав болон түүнээс дээш хөдөлгүүртэй онгоцоор, тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан үзүүлэлтүүд тооцоот буултын жинд нийцсэн аэродромоос 90 минут дээш зайд нислэг үйлдэж болно:

- (1) нислэгт хоёр хөдөлгүүр татгалзах үеийн нислэгийн замын өгөгдөхүүнүүд нь тухайн онгоц, тооцоолсон цаг агаарын нөхцөл байдалд хоёр хөдөлгүүр нэгэн зэрэг татгалзах цэгээс татгалзсан хоёр хөдөлгүүртэйгээр буулт үйлдэх журмыг мөрдөн буулт үйлдэх аэродром хүртэл нислэгээ үргэлжлүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн;
- (2) хэрэв нислэгийн чиглэл дэх цаг агаарын нөхцөл байдал нь мөстөлтөөс хамгаалах системийн ажиллагааг шаардаж байгаа бол:

- (i) нислэгийн чиглэл дэх хамгийн бага аюулгүй өндөрт эерэг налуу (positive slope)-тай; эсхүл
 - (ii) градиент нь gross-gradient-minus 0.5% байх үеийн болон нислэгийн чиглэл дэх хамгийн эрсдэлтэй хэсэгт хоёр хөдөлгүүр татгалзсан гэж үзэн энэ зүйлийн (d)-д зааснаас бусад тохиолдолд, нислэгийн маршрутын дагуу 18.6км (10nm)-ийн доторх бүх саад ба уулархаг бүсээс 600м (2000 feet)-ийн босоо зайд аливаа саадгүй.
- (3) хоёр хөдөлгүүр татгалзсаны дараа буулт үйлдэх аэродромын дээр 450м-ийн (1500feet) өндөрт нислэгийн зам нь эерэг налуутай (positive slope),
- (4) хоёр хөдөлгүүр татгалзсан гэж тооцож байгаа цэг дэх онгоцны жин нь, буулт үйлдэхээр төлөвлөж байгаа аэродромд хүрэх хангалттай түлштэй ба тухайн аэродромын дээр наад зах нь 450м-ийн (1500feet) өндөрт нисэн ирэх ба нисэн ирсний дараа 15 минутын турш нислэг үйлдэх боломжтой жингээс багагүй.
- (d) Хэрэв нисгэгч радио навигацийн хэрэглэл ашиглах боломжтой бол чиглэлийг 9.3км (5nm) хязгаарт хадагалах ба энэ зүйлийн (c)(2)(ii)-т заасан 18.6км (10nm) зайг 9.3км (5nm) хүртэл багасгаж болно.
- (e) АТГ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (c)-гийн шаардлагад нийцүүлэн тооцоо хийхдээ, цаг агаар тогтуун үед, агаарын стандарт хэмд, хөдөлгүүрийн чадал нь чиг шулуун нислэгийн хурдтай байх үед нислэгийн замын дагуу буулт үйлдэж болох аэродромоос 90 минутаас дээш зайд, нислэгийн маршрутын хамгийн эрсдэлтэй цэгт онгоцны 2 хөдөлгүүр татгалзсанд тооцож бодно.

135.221. Буулт үйлдэх - өндөр авах- нисэн хүрэх болон нөөц аэродром

АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоцны хувьд дараах шаардлагыг хангасан байна.

- (1) Тооцоот цагт нисэн очих аэродром болон нөөц аэродромдбуулт үйлдэх үеийн гадна агаарын хэм, аэродромын өндрийг тооцсон онгоцны буултын жин нь ойртолт ба буултын үед өндөр авах хамгийн их жингээс илүүгүй байна;
- (2) 60м-ээс (200feet) доош шийдвэр гаргах өндөртэйгээр, хэрэглэлийн тусламжтайгаар ойртолт үйлдэх үед эрсдэлтэй хөдөлгүүр /critical engine) татгалзсан гэж үзэн хоёрдугаар тойрогт гарах үед нислэгт зарцуулагдах түлшийг тооцсон байх ба тухайн онгоцны ойртолтын болон хөөрөлтийн хүнд нь өндөр авах дараах градиентэд тохирч байна:
 - (i) 2.5%-иас доошгүй, эсхүл
 - (ii) ИНД 135.213-ын дагуу ойртолтоос хоёрдугаар тойрогт гарах нислэгийн зам дахь аливаа саадыг тойрч гарах шаардлагатай өндөр авалтын градиент.

135.223. Хуурай ХБЗ-ны буултын зай

(a) АТГ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа онгоцныхоо төлөвлөсөн цагт буух үеийн буултын жинг тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт заасан буултын жингээс хэтрүүлж болохгүй.

(b) АТГ эзэмшигч нь төлөвлөсөн цагт нисэн очих нөөц аэродромд буулт үйлдэх үеийн онгоцны буултын жинг тооцоолохдоо, зурвасны босгоноос дээш 15м (50feet) өндөрт байрлах цэгээс буулт үйлдэх боломжит нийт зайн 85% дотор онгоц бүрэн зогсоно гэж үзнэ.

(c) АТГ эзэмшигч нь буултын жинг энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу тооцоолохдоо дараах зүйлийг тооцсон байна:

- (1) аэродромын өндөр;
- (2) тухайн аэродромын гадна агаарын хэм;
- (3) ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл, нөхцөл байдал;
- (4) тухайн ХБЗ-ны буулт үйлдэх чиглэл дэх налуу
- (5) эсэргүүцэх салхины векторын 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины векторын 150%-иас багагүй байх.

(d) АТГ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (b),(c)-д заасны дагуу буулт үйлдэх онгоцыг нислэгт гаргахдаа, дараах зүйлийг харгалзсаны үндсэн дээр боломжит ХБЗ-д буулт үйлдэнэ гэж тооцоолно:

- (1) цаг агаарын урьдчилсан байдал;
- (2) хүрээлэн байгаа газар нутаг; ойртолт, буултын аэродромын тоноглолууд;
- (3) ойртолтоос хоёрдугаар тойрогт гарах нислэгийн зам дахь саадууд.

(e) АТГ эзэмшигч нь нисэн очихаэродромын хувьд энэ зүйлийн (d) заалтыг мөрдөх боломжгүй тохиолдолд нөөц аэродром нь энэ зүйлийн (a), (b) ба (c)-д нийцэж байвал онгоцыг нислэгт гаргаж болно.

135.225. Нойтон болон бохирдсон ХБЗ-ны буултын зай

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэг үйлдэж байгаа онгоц бүрийн хувьд дараах зүйлийг бататгана:

- (1) цаг агаарын тухайн үеийн мэдээ, эсхүл урьдчилсан мэдээнд, эсхүл энэ мэдээнүүдийн нийлбэр нь онгоц нисэн очих үед ХБЗ нойтон байх магадлалтай гэж заасан бол, буултын боломжит зай ИНД 135.223-д шаардсан буултын зайны 115%-иас багагүй байхыг;
- (2) цаг агаарын тухайн үеийн мэдээ, эсхүл урьдчилсан мэдээнд, онгоц нисэн очих үед ХБЗ бохирдсон байх магадлалтай гэж заасан бол, буултын боломжит зай нь:
 - (i) энэ хэсгийн (a)(1)-д шаардсан буултын зайнаас багагүй байхыг, эсхүл
 - (ii) буултын зай нь бохирдсон зурваст буух зайн өгөгдөхүүнүүдээр тодорхойлогдсон байхыг.

(b) Өгөгдөхүүнүүд нь нойтон зурвас дээрх буултын зайг богинохон тодорхойлж болох ба энэ тохиолдолд нойтон зурвас дээрх буултын зай нь энэ зүйлийн (a)(1)-д зааснаас богино зайд байна.

135.227. Огцом ойртолт болон богино зайд буулт үйлдэх техник

АТГ эзэмшигч нь дараах нөхцөлд ойртолтын үед өндөр алдах хазайлтын 4.5° болон түүнээс илүү өнцгийг ашиглан, 10.5-15м-ийн (35-50feet) хоорондох тэгшлэх өндөр (screen height)-т огцом ойртолтын журамыг (steep approach procedures) гүйцэтгэж болно:

- (1) огцом ойртолтын үе дэх онцгой нөхцөл байдлыг багтаасан журмууд, бусад хязгаарлалтууд, ойртолтын зөвшөөрөгдсөн хамгийн их хазайлтын өнцөг зэрэг огцом ойртолтын журмыг ашиглах үеийн талбайн уртын өөрчлөлтүүд нь тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан;
- (2) ХНД-ээр үйлдэх нислэгийн хувьд, ил харааны ойртолтын хазайлтыг дохиолох системийг багтаасан ойртолтын үеийн хазайлтыг заагч систем нь (approach slope indicator system) огцом ойртолт үйлдэх аэродромын хувьд боломжтойүед;
- (3) ХНД-ээр үйлдэх нислэгийн хувьд цаг агаарын хязгаарлалт (weather minima) огцом ойртолт үйлдэх ХБЗ бүрд тодорхойлогдож, зөвшөөрөгдсөн;
- (4) ХНД-ээр үйлдэх нислэгийн хувьд дараах зүйлийг тооцсон байна:
 - (i) саадууд;
 - (ii) буух ойртолтын глиссадын дохиоллын маягт болон ил харааны туслах төхөөрөмж, микродолгионы буултын систем (MLS), сансрын навигацийн байрлал тодорхойлолх систем (GPS), хэрэглэлээр буулт үйлдэх систем (ILS), курсын радиомарк (LOC), хэт өндөр давтамжийн олон чиглэлт дамжуулагч станц (VOR), чиглүүлэх радио нэвтрүүлэгч (NDB), ХБЗ-ны заавар;
 - (iii) шийдвэр гаргах харьцангуй өндөр ба шийдвэр гаргах хамгийн бага өндөрт шаардагдах ил харах хэрэгсэлээр тоноглогдсон;
 - (iv) онгоцныбүхээгт хэрэглэгдэх тоноглол;
 - (v) нисэгчийн бэлтгэл ба тухайн аэродромын талаарх мэдлэгхангагдсан;
 - (vi) тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан хязгаарлалт ба журмууд;
 - (vii) ойртолтоос хоёрдугаар тойрогт гарах нөхцөлүүд.

135.228. FAR Part 23-ын орон нутгийн (commuter) категорийн болон SFAR 41-ийн нисэх онгоц

Энэ дүрмийн ИНД 135.229 ба 135.235 зүйлүүд нь үйл ажиллагаандаа АНУ-ын иргэний нисэхийн стандарт FAR Part 23 commuter категорийн SFAR41 стандартыг

хангасан онгоцыг нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашигладаг АТГ эзэмшигчийн хувьд хүчинтэй байна.

135.229. Хөөрөлтийн зай

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглах онцгой хөөрөлтийн жинг тухайн онгоцны Нислэг ашиглалтын зааварт тусгагдсан хөөрөлтийн хамгийн их жингээс хэтрүүлж болохгүй.

(b) Энэ зүйлийн (a)-гийн шаардлагыг хангах үүднээс АТГ эзэмшигч нь эрсдэлтэй хөдөлгүүр Vef хурдны үед татгалзсан гэж үзэн V1 хурдыг ашиглан хөөрөлтийн хамгийн их жинг тооцоолохдоо дараах зүйлүүдийг бататгана:

- (1) хөөрөлтийг зогсооход шаардагдах зай нь хөөрөлтийг бүрэн зогсоох боломжит зайнаас ихгүйг;
- (2) хөөрөлт үйлдэхэд шаардагдах зай нь хөөрөлтийн боломжит зайнаас ихгүйг;
- (3) хөөрөлтийн боломжит зайн саадгүй байх аливаа хэсэг нь хөөрөлт үйлдэх гүйлтийн боломжит зайн хагасаас ихгүйг;
- (4) хөөрөлт үйлдэх гүйлтийн шаардлагатай зай нь хөөрөлтийг зогсоох ба үргэлжлүүлэх, шийдвэр гаргах V1 хурдыг ашиглан тооцсон хөөрөлт үйлдэх гүйлтийн боломжит зайнаас ихгүйг.

(c) АТГ эзэмшигч нь хөөрөлтийн хамгийн их жинг энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу тооцоолохдоо дараах зүйлийг бататгана:

- (1) аэродромын өндөр(aerodrome elevation);
- (2) агаарын даралт нь стандарт агаарын даралтаас 1%-иас дээш өөрчлөлттэй тохиолдолд тухайн аэродромын даралтын өндөр;
- (3) тухайн аэродром орчмын гадна агаарын хэм;
- (4) тухайн ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл ба нөхцөл байдал;
- (5) хөөрөлтийн чиглэл дэх ХБЗ-ны налуу;
- (6) цаг уурын мэдээнд өгөгдсөн эсэргүүцэх салхины 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины векторын 150%-иас багагүй байна.

135.231. Хөөрөлтийн бодит нислэгийн зам

(a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоц бүрийн хувьд хөөрөх үед эрсдэлтэй хөдөлгүүр татгалзсан гэж үзэхэд хөөрөлт үйлдэх нислэгийн зурвасны дагуу босоо зайд аливаа саадгүйг бататгана:

- (1) онгоц хөөрөлтөнд 15° -аас ихгүй өнцгөөр эргэлт (bank) хийхээр бол 10.5 метрээс (35feet) дээш өндөрт;
- (2) онгоц хөөрөлтөнд 15° -аас их өнцгөөр эргэлт (bank) хийхээр бол 15 метрээс (50feet) дээш өндөртхийнэ гэдгийг.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д заасны дагуу нислэг гүйцэтгэх үед нислэгийн замын хажуугаас аливаа саад хүртэлх зай нь дараах зайнаас бага бол тухайн саадыг хөөрөлтийн зурвасанд байна гэж үзнэ:

- (1) нислэгийн чиглэлийг 15° -аас ихээр өөрчлөх шаардлагагүй тохиолдолд:
 - (i) хөөрөлт үйлдэн өндөр авах чиглэлд хөндлөн саад хүртэл $45\text{м}+0.10D$ зайд эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны эсхүл радио навигацийн хэрэглэл ашиглан нислэгийг гүйцэтгэж байгаа бол 300м хүртэл
 - (ii) өдрийн цагт VMC (ил хараагаар нислэг үйлдэх цаг агаарын нөхцөл)-гээр үйлдэх нислэгийн хувьд хөөрөлт үйлдэн өндөр авах чиглэлд хөндлөн саад хүртэл $30\text{м}+0.10D$ зайд, эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны, эсхүл радио навигацийн хэрэглэл ашиглан нислэгийг гүйцэтгэж байгаа бол 300 м хүртэл.
- (2) нислэгийн чиглэлийг 15° -аас ихээр өөрчлөх шаардлагатай тохиолдолд:
 - (i) хөөрөлт үйлдэн өндөр авах чиглэлд хөндлөн саад хүртэл $45\text{м}+0.10D$ зайд эсхүл 900м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны эсхүл радио навигацийн хэрэглэл ашиглан нислэгийг гүйцэтгэж байгаа бол 600м хүртэл
 - (ii) өдрийн цагт VMC-гээр үйлдэх нислэгийн хувьд хөөрөлт үйлдэн өндөр авах чиглэлд хөндлөн саад хүртэл $30\text{м}+0.10D$ зайд, эсхүл 600м хүртэл, эсхүл онгоц ил харааны, эсхүл радио хэрэглэл ашиглан нислэгийг гүйцэтгэж байгаа бол 300м хүртэл.

(c) АТГ эзэмшигч нь хөөрөлтийн үеийн нислэгийн замыг энэ зүйлийн (a)-гийн дагуу тооцоолохдоо дараах зүйлийг бататгана:

- (1) дараах нөхцөл байдлыг харгалзана:
 - (i) хөөрөх гүйлт эхлүүлэхээс өмнөх үеийн хөөрөлтийн жин;
 - (ii) аэродромын өндөр (aerodrome elevation);
 - (iii) агаарын даралт нь стандарт даралтаас 1%-иас дээш өөрчлөлттэй үеийн аэродромын даралтын өндөр;
 - (iv) аэродром орчмын агаарын температур;
 - (v) цаг агаарын мэдээнд өгөгдсөн эсэргүүцэх салхины векторын 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины 150%-иас багагүй байх.

- (2) хөөрөлт үйлдэж байгаа зурваснаас дээш 15м-ийн (50feet) өндөрт хүртэл нислэгийн чиглэлийг өөрчлөхгүй байхыг;
- (3) ИНЕГ-аас өөрөөр зөвшөөрөөгүй бол:
 - (i) хөөрөлт үйлдэж байгаа зурваснаас дээш 15м-ийн (50feet) өндөрт хүртэл 15°-аас их эргэлт үйлдэхгүйг;
 - (ii) хөөрөлт үйлдэж байгаа зурваснаас дээш 120м хүртэл (400feet) өндөрт хүртэл 20°-аас их эргэлт үйлдэхгүйг;
 - (iii) хөөрөлт үйлдэж байгаа зурваснаас дээш 120м-ээс (400feet) дээш өндөрт 25°-аас эргэлт үйлдэхгүйг.
- (4) дараах зүйлүүдийг мөрдөхийг:
 - (i) эргэлт үйлдэх(bank angle) нь нислэгийн чиглэл нислэгийн хурдад нөлөөлөхийг;
 - (ii) нислэгийн хурдыг ихэсгэснээс зай нэмэгдэхийг;
 - (iii) өндөр авалтын градиентын алдагдал хурдны уналт (stall)-ын хязгаарыг барихыг.

135.233. ХБЗ-ны буултын зай

- (a) АТГ эзэмшигч нь нислэгт ашиглагдаж байгаа онгоц бүрийн хувьд, төлөвлөсөн цагт буух үеийн онгоцны буултын жинг тухайн онгоцнуудын Нислэг ашиглалтын зааварт заасан буултын жингээс хэтрүүлж болохгүй.
- (b) АТГ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа онгоц бүрийн хувьд, төлөвлөсөн цагт нисэн очих аэродром болон аливаа нөөц аэродромд буулт үйлдэх онгоцны буултын жин нь зурвасны босгоноос дээш 15м-т (50feet) байрлах цэгээс буулт үйлдэх боломжит зай (LDA)-н 70% дотор онгоц бүрэн зогсоно гэж тооцоолсон байна.
- (c) АТГ эзэмшигч нь буултын жинг энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу тооцоолохдоо дараах зүйлийг харгалзана:
 - (1) аэродромын өндөр;
 - (2) тухайн аэродром дахь гадна агаарын хэм;
 - (3) ХБЗ-ны гадаргуун төрөл, нөхцөл байдал;
 - (4) тухайн ХБЗ-ны буулт үйлдэх чиглэл дэх налууг;
 - (5) цаг агаарын мэдээнд өгөгдсөн эсэргүүцэх салхины векторын 50%-иас ихгүй, эсхүл арын салхины векторын 150%-иас багагүй байх.
- (d) Гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (b), (c)-д заасны дагуу буултын тооцоо хийх онгоцыг нислэгт гаргахдаа, тухайн онгоц дараах нөхцөлийг тооцсон хамгийн боломжтой ХБЗ-д буулт үйлдэнэ гэж үзнэ:
 - (1) цаг агаарын урьдчилсан байдал;
 - (2) хүрээлэн байгаа газар нутаг;
 - (3) ойртолт, буултын навигацийн тоноглолууд;

(4) ойртолтоос хоёрдугаар тойрогт гарах нислэгийн зам дахь саадууд.

(e) Гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэн очих аэродромын хувьд энэ зүйлийн (d)-д заасныг мөрдөх боломжгүй тохиолдолд, хэрэв нөөц аэродром нь энэ зүйлийн (a), (b) ба (c)-д нийцэж байгаа бол онгоцыг нислэгт гаргаж болно.

135.235 Хүчингүй

Гэрчилгээ эзэмшигч нь цаг агаарын бодит, эсхүл урьдчилсан мэдээнд, онгоц нисэн очих үед ХБЗ нойтон, эсхүл бохирдсон байх магадлалтай гэж заасан бол нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоц бүрийн хувьд буултын боломжит зай 135.135-д шаардсан буултын зайн 115%-иас багагүй байна гэдгийн бататгана.

Е Бүлэг - Жин ба төвлөрөлт

135.301. Зорилго

Энэ Бүлгийн зорилго нь зорчигч, ачааг агаарын хөлгөөр тээвэрлэх үед жин ба төвлөрөлтийг тооцоолж хяналт тавих шаардлагууд болон тэдгээрийн зохицуулах журмыг тогтооход оршино.

135.303. Бараа, зорчигч болон тээшний жин

(a) АТГ эзэмшигч нь энэ бүлгийн (b), (c) (d)-г харгалзан гүйцэтгэж байгаа агаарын үйл ажиллагаа бүрт дараах зүйлүүдийн бодит жинг тогтоосон байна:

- (1) нийт зорчигчдын нийлбэр жин;
- (2) нисэх багийн гишүүдийн нийлбэр жин;
- (3) нийт гар тээш, ачааны нийлбэр жин.

(b) Зорчигчдын жинг (гар тээшийг оролцуулахгүйгээр) дараах зүйлүүдийн аль нэгээр тооцно:

- (1) зорчигчдын бодит жингээр; эсхүл
- (2) АТГ эзэмшигчийн зааварт тусгагдсан стандарт жингээр; эсхүл
- (3) зорчигчдын зарлагдсан жин тус бүр дээр 4 кг нэмж.

(c) Нисэх багийн гишүүдийн жинг (гар тээшийг оролцуулахгүйгээр) дараах зүйлүүдийн аль нэгээр тооцно:

- (1) нисэх багийн гишүүдийн бодит жингээр; эсхүл
- (2) гэрчилгээ эзэмшигчийн зааварт тусгагдсан стандарт жингээр.

(d) Ачаа болон тээшний жинг дараах зүйлүүдийн аль нэгээр тооцно:

- (1) ачаа болон тээшний бодит жингээр; эсхүл
- (2) арилжааны агаарын тээврээр алслагдсан бүс нутгаас нислэг гүйцэтгэж байгаа үед ачаа болон тээшний жинг тогтоох боломжгүй тохиолдолд агаарын хөлгийн дарга гэрчилгээ эзэмшигчийн зааврын дагуу тогтоосноор.

(e) Гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (b)(2), эсхүл (c)(2)-ын дагуу стандарт жингээр тооцож байгаа үед стандарт жинг тооцох ИНЕГ-ын даргаас хүлээн зөвшөөрөгдсөн хяналтын хөтөлбөртэй байна.

(f) Гэрчилгээ эзэмшигч нь зорчигчдын зарлагдсан жинг (b)(3) эсхүл стандарт жинг (b)(2), эсхүл багийн гишүүдийн жинг (c)(2)-д заасны дагуу тооцож байгаа үед зорчигч болон багийн гишүүдийн бодит жин нь стандарт жингээс илүү тохиолодолд тухайн хүний бодит жинг ашиглаж байх талаар тусгасан Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц журамтай байна.

(g) Гэрчилгээ эзэмшигчийн ажилтан нь энэ зүйлийн (b)(3)-н дагуу зорчигчдын зарлагдсан жинг тооцож байгаа үед тухайн зорчигчын зарлагдсан жин нь бодит жингээс бага байгаад хянаана.

135.305. Агаарын хөлгийн ачаалалтын хязгаарлалт

(a) АТГ эзэмшигч нь дараах зүйлүүдийг бататгана:

- (1) агаарын хөлгийн Нислэг ашиглалтын зааварт, эсхүл жин ба төвлөрөлттэй холбоотой бусад зөвшөөрөгдсөн бичиг баримтад заасан хязгаарлалтуудыг дагаж мөрдөхийг;
- (2) агаарын хөлгийн түлшгүй үеийн, мөн хөөрөлт, буултын ба нислэгийн үеийн жинг зөвшөөрөгдсөн хамгийн их жингээс хэтрүүлэхгүйг;
- (3) хөөрөлтийн өмнөх агаарын хөлгийн хүндийн төвийг энэ зүйлийн (a)(1)-д заагдсан хязгаарлалтанд байлгах ба эдгээр хязгаарлалтуудыг нислэгийн турш баримтална.

(b) Агаарын хөлгийн дарга нь нислэгийн өмнө ИНД 135.857 (b)(11) - (b)(15)-н дагуу шаардсан мэдээллүүдэд үнэлэлт өгч нислэгийн турш жин ба төвлөрөлт нь Нислэг ашиглалтын зааварт заасан хязгаарлалтуудын хүрээнд байхыг бататгана.

F Бүлэг – Хэрэглэл, төхөөрөмж

135.351. Зорилго

Энэ Бүлэг нь агаарын хөлгийн хэрэглэл болон тоноглолд тавигдах шаардлагуудыг тогтооно.

135.353. Ерөнхий зүйл

АТГ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа г явуулж болохгүй:

(1) Агаарын хөлөг нь:

- (i) энэ Бүлэг болон ИНД 91-д шаардсан тухайн төрөл, маягийн хэрэглэл тоноглолуудтай байх;
- (ii) холбоо болон навигацийн систем, тоноглолуудын тоо нь аливаа дутагдлын үед бие биенээ орлон найдвартай ажиллан, нислэгийн аюулгүй ажиллагааг тухайн нислэгийн аялалын турш хангадаг байх.

(2) агаарын хөлгийн холбоо болон навигацийн тоноглолуудын техникийн тодорхойлолт болон НТЧ ын дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (i) энэ дүрмийн Хавсралт В; эсхүл
- (ii) ИНД 125-ийн Хавсралт В; эсхүл
- (iii) ИНД21-ийн Хавсралт С; эсхүл
- (iv) ИНД26; эсхүл
- (v) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц нэмэлт тодорхойлолт болон стандартууд.

(3) агаарын хөлгийн холбоо болон навигацийн тоноглолууд нь тухайн агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгчийн заавар болон даргын хүлээн зөвшөөрхүйц бусад заавар, зааварчилгын дагуу суурилагдсан байх;

(4) ИНД91.539-ийн дагуу батлагдсан MEL-д зааснаас бусад, тухайн агаарын хөлөгт суурилагдсан холбоо болон навигацийн тоноглолууд нь ажиллагаатай байх.

135.355. Суудал болон суудлын даруулга

АТГ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа онгоц бүрийн нисэх багийн гишүүдийн суудал нь мөрөвчит даруулга бүс, эсхүл хөндлөн босоо даруулга бүсээртоноглогдсон байна.

135.357. Нэмэлт хэрэглэл

АТГ эзэмшигчийн агаарын хөлөг бүр дараах хэрэглэлүүдээр тоноглогдсон байна:

- (1) ИНД21Хавсралт С (а)(1)(i)-д заасан НТЧ-ын загварын стандартын шаардлага хангасан хөдөлгүүрийн хэрэглэлүүд;

- (2) сэнсний алганы өнцгийн өөрчлөлтөөр ухрах хүч өгөх сэнсний хувьд сэнс тулгуур дээр байх өнцөг (beta хязгаарт), эсхүл эсрэг татах хүч үүсгэх өнцөг (reverse pitch) дээр байгааг заагч хэрэглэл, эсхүл сэнсний алхам заагч.

135.359. Шөнийн нислэг

АТГ эзэмшигчийн шөнийн нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлөг нь дараах хэрэгсэлээр тоноглогдсон байна:

- (1) буултын гэрэл;
- (2) зорчигчдын тасалгааны гэрэл.

135.361. Хэрэглэлийн нислэгийн дүрэм

(a) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд АТГ эзэмшигчийн ХНД-ийн дагуу нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлөг нь дараах хэрэглэлээр тоноглогдсон байна:

- (1) бие биенээсээ үл хамаарах ИНД 91 Бүлэг F-д заасан дараах нэмэлт хэрэглэл:
 - (i) чийг, эсхүл мөстөлтийн улмаас хэвийн үйл ажиллагаа нь алдагдахаас хамгаалагдсан, даралтын өөрчлөлтийг оруулж засвар хийх боломжтой км/ц- аар (knot) хэмжигдэх хурдны хэрэглэл;
 - (ii) өндрийг даралтаар метр-ээр (feet) хэмжих хэрэглэл.
- (2) нисгэгчийн бүхээг дэх хэрэглэлүүдийн гэрэлтүүлгэд зориулсан нөөц чийдэн;
- (3) нөөц гал хамгаалагч.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a)(1)(i)-ээс үл хамааран ИНД 91 Хавсралт F-д шаардсан хэрэглэлийг тусдаа тэжээлийн үүсгүүртэй нэмэлт авиагоризонт (attitude indicator) суурилуулж болно.

135.363. Ослын төхөөрөмж

АТГ эзэмшигч нь дараах зүйлийг бататгана:

- (1) ИНД91.523(a) ба (b)-д заасныг үл харгалзан агаарын хөлөг бүрт ИНД 91.523-д заасанавран хамгаалах тоноглолоор тоноглогдсон байна.
- (2) энэ бүлгийн (1)-д шаардсанавран хамгаалах тоноглолууд нь ИНД91.523(d) ба (e)-д -ийн холбогдох шаардлагуудад нийцсэн байна.

135.365. Нөөц

135.367. Бүхээгийн дуу бичигч

АТГ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглах нисдэг тэргийг бүхээгийн дуу чимээ бичигчээр тоноглогдсон байна:

- (1) тухайн нисдэг тэрэгний Нислэг ашиглалтын зааварт хоёр, эсхүл түүнээс дээш тооны нисэх багийн гишүүнтэй байхыг шаардсан;

(2) тухайн нисдэг тэрэг нь нисэх багийн гишүүдийн суудлаас гадна 10, эсхүл түүнээс дээш тооны суудалтай бол.

135.369. Нислэгийн өгөгдөл бичигч

АТГ эзэмшигчийн нисдэг тэрэг нь нисэх багийн гишүүдийн суудлаас гадна 10, эсхүл түүнээс дээш тооны суудалтай бол энэ дүрмийн Хавсралт В В.4-ийн шаардлагад нийцсэн нислэгийн өгөгдөхүүн бичигчээр тоноглогдсон байна.

135.371. Нэмэлт авиагоризонт

АТГ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа тийрэлтэт, эсхүл сэнст тийрэлтэт хөдөлгүүр бүхий агаарын хөлөг бүр нь гуравдагч нэмэлт авиагоризонтоор тоноглогдсон байна.

G Бүлэг. Техник үйлчилгээ

135.401. Техник үйлчилгээ

Энэ Бүлэг нь ИНД-135-н дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа агаарын хөлгийн техник үйлчилгээнд тавигдах шаардлагуудыг тогтооно.

135.402 Техник үйлчилгээний сонголт

(a) АТГ эзэмшигчийн агаарын хөлгүүдийн техник үйлчилгээний хөтөлбөр нь дараах шаардлагуудыг харгалзсан байна:

- (1) ИНД 91.615-ын дагуу жил тутам НТЧ-ыг дүгнэх; эсхүл
- (2) ИНД 135.415-н дагуу жил тутам техник үйлчилгээг дүгнэх.

(b) Ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигчийн удирдлага нь ИНД 119.124 (c)-ийн шаардлагад хамаарахгүй бол агаарын хөлөг тус бүрийн хувьд ИНД 91.615-ын дагуу жил тутам техник үйлчилгээг дүгнэнэ.

(c) АТГ эзэмшигч нь энэ бүлгийн (a)(2)-ын дагуу техник үйлчилгээг дүгнэж байгаа үедонгоцны техник үйлчилгээг дараах байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ:

- (1) ИНД 145-ын дагуу гэрчилгээжсэн ТҮБ-аар; эсхүл
- (2) Монгол Улсаас өөр улсад техник үйлчилгээг хийлгэх болгэрээнд заасан нөхцлийн дагуу тухайн улсаас гэрчилгээжсэн ТҮБ-аар.

(d) АТГ эзэмшигч нь MCTOW 5700 кг-с их, эсхүл нисэх багийн суудлыг тооцохгүйгээр 10 болон түүнээс олон зорчигчийн суудалтай нисдэг тэрэгний техник үйлчилгээг дараах байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ:

- (1) ИНД 145-ын дагуу гэрчилгээжсэн ТҮБ-аар; эсхүл
- (2) Монгол Улсаас өөр улсад техник үйлчилгээг хийлгэх бол гэрээнд заасан нөхцлийн дагуу тухайн улсаас гэрчилгээжсэн ТҮБ-аар.

135.403. НТЧ-ын үүрэг хариуцлага

(a) АТГ эзэмшигч нь НТЧ-ын дараах хариуцлагыг хүлээнэ:

- (1) нислэгт ашиглаж байгаа агаарын хөлөг тус бүрийн хувьд;
- (2) агаарын хөлөгт суурилагдсан болон холбогдсон бүх тоног төхөөрөмжүүдийн хувьд.

(b) АТГ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн техник үйлчилгээг ИНД 119.63, эсхүл ИНД 119.111-д шаардсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн дагуу гүйцэтгэнэ.

135.405. Бодит нөхцөл хянах техник үйлчилгээний хөтөлбөр

АТГ эзэмшигч нь бодит нөхцөлд тулгуурласан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн дагуу агаарын хөлөгт техник үйлчилгээ хийж байгаа үед ИНЕГ-ын Даргад дараах зүйлийг агуулсан техник үйлчилгээний найдвартай ажиллагааны тайланг сар бүр хүргүүлнэ:

- (1) агаарын хөлгийннийт нислэгийн цаг;
- (2) агаарын хөлгийн НТЧ-тай холбоотой нисгэгчийн мэдээлэл;
- (3) агаарын хөлгийн техникээс шалтгаалсан саатал, нислэг цуцлагдсан мэдээлэл;
- (4) агаарын хөлгийн хөдөлгүүр агаарт гэнэт унтарсан мэдээлэл;
- (5) хуваарьт бус хөдөлгүүр буулгасан мэдээлэл;
- (6) хуваарьт бус эд анги сольсон мэдээлэл;
- (7) эд анги тоног төхөөрөмж татгалзсан мэдээлэл;
- (8) НТЧ-аас шалтгаалсан зөрчлийн мэдээлэл.

135.407. Нөөц

135.409. Нөөц

135.411. Нөөц

135.413. Нөөц

135.415. Техник үйлчилгээний үнэлгээ

(a) АТГ эзэмшигч нь ИНД 135.402 (a)-ийн дагуу техник үйлчилгээний хөтөлбөрт заасан хүрээнд агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дүгнэхдээ дараах зүйлийг бататгана:

- (1) хэрэв агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг 12 сарын дотор дүгнээгүй бол тухайн агаарын хөлгийг нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглахыг хориглоно.
- (2) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг энэ хэсгийн (d) -д заасны дагуу дүгнэнэ.

(b) АТГ эзэмшигч нь энэ хэсгийн (c)-д зааснаас бусад тохиолдолд агаарын техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дүгнэх явцдаа дараах зүйлийг заавал тооцно:

- (1) агаарын хөлгийн маягийн гэрчилгээн дээр заасан үзүүлэлтүүд, эсхүл ижил маягийн үзүүлэлтүүд нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц;
- (2) агаарын хөлөг нь ИНД 91.509 (b)-н дагуу дараах ниссэн цаг бичигч төхөөрөмжөөр тоноглогдсон:
 - (i) ниссэн цаг бичигчийн мэдээллийг техник үйлчилгээний бүртгэлийн дэвтэр дээр бичдэг;
 - (ii) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний дэвтэр дээр бичигдсэн нийт цагийг ниссэн цаг бичигчийн мэдээлэлтэй харьцуулах;
 - (iii) энэ зүйлийн (b) (2) (ii)-д заасан зөрүү гарсан тохиолдолд ИНД 43.155 (a) (4)-д дагуу мэдээлснийг.
- (3) хамгийн сүүлд техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дүгнэсэнээс хойш:
 - (i) хийгдсэн үндсэн өөрчлөлт болон засварууд зөв бичигдсэн ашигласан техникийн үзүүлэлтүүд нь ИНД 21 Хавсралт D-н жагсаалтад орсон байх; болон
 - (ii) тухайн өнгөрсөн хугацаанд техник үйлчилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан техник үйлчилгээнүүд хугацаандаа бүрэн хийгдсэн байх;
 - (iii) ИНД 39-н дагуу гарсан холбогдох НТЧ-ын удирдамжууд хийгдсэн байх;
 - (iv) гарсан техникийн гэмтэл дутагдлын тухай мэдээлэл бүрэн бичигдсэн, эсхүл тэдгээрийг засварласан, эсхүл засварыг түр хойшлуулсан үйл ажиллагаа нь гэрчилгээ эзэмшигчийн заавар журмын дагуу хийгдсэн байх;
 - (v) агаарын хөлөгт техник үйлчилгээ хийж гүйцэтгэн нислэгт гаргасан үйл ажиллагаа нь ИНД 43 Бүлэг C-н дагуу хийгдсэн байна.

(c) Гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНЕГ-ын Даргаас хүлээн зөвшөөрсөн, Чанарын дотоод баталгаажуулалтын хөтөлбөрийн байнгын мөрдөлтөнд үндэслэн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дүгнэсэн тухай тэмдэглэл үйлдэж болох ба хөтөлбөрт дараах зүйлүүд тусгагдсан байна:

- (1) техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийн явцад энэ зүйлийн (b)-гийн шаардлагууд хянагдсан байх талаар;

(2) техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийн дүгнэлт нь гэрчилгээ эзэмшигчийн агаарын хөлөг бүрийн хувьд хийгдэж баталгаажсан байх талаар.

(d) Гэрчилгээ эзэмшигчийн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийн дүгнэлт хийх ажилтан нь дараах шаардлагуудыг хангасан байна:

(1) техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дүгнэлтийг, тухайн агаарын хөлгийн маягийн хувьд дадлага туршлагатай, агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн мэргэжлийн үнэмлэхтэй эрх бүхий этгээд гүйцэтгэх;

(2) техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийг энэ бүлгийн (b), эсхүл (c)-ийн дагуу хийж гүйцэтгэх;

(3) агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийн дүгнэлтийг хийсний дараа дараах тэмдэглэлийг хийсэн байна:

*Энэх агаарын хөлөгт түүний тоног төхөөрөмжид хийгдсэн Техник үйлчилгээний гүйцэтгэлийн дүгнэлт нь тэдгээрийн НТЧ-ыг хадгалах зайлшгүй шаардлагын үүднээс, ИНД135.415-ын дагуу хийгдсэн болно.
(Гарын үсэг _____ огноо _____)*

Н Бүлэг - Багийн гишүүнд тавих шаардлага

135.501. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүдэд тавигдах шаардлагуудыг тогтооно.

135.503. Нисэх багийн ажил үүргийн томилгоо

(a) АТГ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангасан этгээдийг нисэх багийн гишүүнээр томилж нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцуулна:

- (1) тухайн ажил үүрэгт тохирсон хүчинтэй мэргэжлийн үнэмлэх, зэрэглэлтэй; болон
- (2) эрүүл мэндийн хүчинтэй **1 ангилалын** гэрчилгээтэй;
- (3) нисэх багийн гишүүнд тавигдах дадлага туршлага, ур чадвар, туршлага, сургалтын холбогдох шаардлагуудыг хангасан;
- (4) үйлдэх гэж байгаа нислэгийн бүх чиглэл аэродромын талаар зохих мэдлэгтэй.

(b) АТГ эзэмшигч нь нислэг бүрт дараах этгээдийг томилсон байна:

- (1) агаарын хөлгийн даргыг;
- (2) хоёр ба түүнээс дээш тооны нисгэгч шаардлагатай бол туслах нисгэгчийг;
- (3) гүйцэтгэх нислэгийн төрлөөс хамааран нисэх багийн бусад гишүүдийг.

135.505. Хөлгийн даргын үйл ажиллагааны нийт дадлага туршлагад тавих маягийн шаардлага

(a) АТГ эзэмшигч нь агаарын хөлгийн даргаар томилогдох этгээд нь тухайн загвар, маягийн агаарын хөлгийн хувьд нислэгийн дараах дадлага туршлагатай байхыг бататгана:

- (1) нэг хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр 5 цагийн нислэг, 5 удаагийн хөөрөлт буулт үйлдсэн;
- (2) олон хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр 10 цагийн нислэг, 10 удаагийн хөөрөлт буулт үйлдсэн;
- (3) турбинт тийрэлтэт, эсхүл сэнст турбинт хөдөлгүүрт онгоцоор 15 цагийн нислэг, 10 удаагийн хөөрөлт буулт үйлдсэн.
- (4) нэг нисгэгчтэй агаарын хөлгөөр ХНД, эсхүл ИХНД-ээр шөнийн нислэг гүйцэтгэх бол:
 - (i) тухайн загвар, маягийн агаарын хөлгийн хувьд 40 цаг ниссэн байх; эсхүл
 - (ii) тухайн загвар, маягийн агаарын хөлгийн хувьд нэг нисгэгчтэй агаарын хөлгөөр ХНД, эсхүл ИХНД-ээр шөнө ниссэн нислэгийн цаг нь энэ хэсгийн (a) (1), (a)(2), эсхүл (a)(3)-д заасан шаардлагыг хангасан байх.

(b) энэ зүйлийн (c) мөн (d)-г харгалзан тулд ИНД 135.557-д заасан агаарын хөлгийн анхан шатны маягийн сургалт, эсхүл ИНД 135.559-д заасан агаарын хөлгийн шилжин сургалтыг дуусгах ИНД 135.607-д заасан ур чадварын шалгалтыг өгсний дараа энэ дүрмийн (a)-д заасан дадлага туршлагыг дараах байдлаар тооцож эхэлнэ:

- (1) агаарын үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа нислэг;
- (2) гэрчилгээ эзэмшигчийн үйл ажиллагаанд урьд нь ашиглагдаж байгаагүй агаарын хөлгийн хувьд, тухайн маягийн агаарын хөлөг дээр гүйцэтгэсэн шалгах нислэг, эсхүл техникийн нислэг; болон
- (3) агаарын хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэх этгээдэд хяналтанд тавих эрх бүхий багш нисгэгч нь:
 - (i) гэрчилгээ эзэмшигчээс агаарын хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэж дадлага туршлага авах этгээдэд хяналтанд тавих эрх нь баталгаажсан;
 - (ii) хяналт тавих үедээ нисгэгчийн суудал суусан;
- (4) энэ хэсгийн (a) (4) (i)-д заасан нислэгийн 40 цаг нь дараах зүйлээс бүрдэнэ:
 - (i) ХНД-ийн дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа бол ХНД-н дагуу 10-аас багагүй цаг нислэг гүйцэтгэсэн; эсхүл
 - (ii) шөнө ИХНД-ийн дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа бол 10-аас багагүй хөөрөл буулт шөнө гүйцэтгэсэн;
- (5) энэ хэсгийн (a)-д заасан нислэгийн дадлага туршлагыг нислэгийн ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгснөөс хойш 180 хоногийн хугацаанд хийсэн тохиолдолд тооцно:

- (б) хэрэв нисгэгч нислэгийн дадлага туршлагыг энэ хэсгийн (5)-д заасны дагуу нислэгийн ур чадварын шалгалт өгөхөөс 180 хоногийн өмнө хийж чадаагүй тохиолдолд нисгэгч нь туршлагыг тооцохоос өмнө заавал нислэгийн ур чадварын шалгалт өгнө.
- (с) энэ хэсгийн (а)-д заасан нислэгийн дадлага туршлагыгдараах байдлаар тооцно:
- (1) энэ хэсгийн (а)(1), (а)(2) (а)(3)-д заасан нислэгийн цаг болон хөөрөлт буултын дадлагыг хэрэв Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц үед тохиолдолд нислэгийн дадлагажуур дээр гүйцэтгэсэн нислэгийн цаг, хөөрөлт буултыг;
- (2) хэрэв энэ хэсгийн (а)-ын дагуу нислэгийн цагийн дадлагыг агаарын хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэхдээрх бүхий багш нисгэгчийн хяналтанд гүйцэтгэсэн бол дадлага туршлагад оруулж тооцно.
- (d) хэрэв агаарын хөлөг нь 2, эсхүл түүнээс доош зорчигчийн суудалтай бол энэ хэсгийн (b) (1)-ийн шаардлага нь хамаарахгүй болно.

135.507. Нөөц

135.509. ХНД-ийн нисгэгчийн дадлага туршлагад тавих шаардлага

АТГ эзэмшигч нь ХНД-ийн дагуу нислэг үйлдэх үед дараах шаардлага хангаагүй нисгэгчийг агаарын хөлгийн даргаар томилохгүй:

- (1) нислэгийн нийт цаг нь 750-аас багагүй, түүний 150 цаг орон нутаг нисэхдээ 50 цагаас багагүй ХНД-ийн дагуу ниссэн дадлага туршлагатай;
- (2) 50 цаг бодитоор, эсхүл 25 цаг нислэгийн дадлагажуур дээр гүйцэтгэсэн;
- (3) 25 цаг шөнийн нислэг гүйцэтгэсэн.

135.511. Минимум нисэх баг

(a) АТГ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд нэг нисгэгчтэй агаарын хөлгөөр ХНД-ийн дагуу нислэг үйлдэхгүй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн Нислэг ашиглалтын зааварт нэг нисгэгчтэйгээр ХНД-ийн дагуу нислэг үйлдэхийг зөвшөөрөөгүй;
- (2) тухайн агаарын хөлөг автопилотгүй, эсхүл онгоцны хөндлөн ба дагуу тэнхлэгийн дагуу нислэгийн маневруудыг гүйцэтгэх болон өндрийг тогтмол бариулах автомат удирдлагагүй;
- (3) товчлуур нь агаарын хөлгийн даргын жолоон дээр суурилагдсан микрофон бүхий чихэвчгүй;
- (4) агаарын хөлгийн дарга энэ дүрмийн бусад шаардлагуудыг хангаагүй бол.

(b) АТГ эзэмшигчийн агаарын хөлөг нь нисгэгч бүрийн хувьд аюулгүй байдал болон нислэгийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай дараах тоноглолоор тоноглогдоогүй бол тухайн агаарын хөлгөөр 2 нисгэгчтэй нислэг үйлдэж болохгүй:

- (1) нисгэгч бүрийн хувьд агаарын хөлгийн бүх хэрэглэлүүд болон хөдөлгүүрийн мэдээллийг бүрэн хянах боломжтой;
- (2) нисэх багийн гишүүд ххарилцах дотоод холбооны төхөөрөмжтэй;
- (3) дараах аль нэг:
 - (i) бүрэн ажиллагаатай хоёр удирдлагатай; эсхүл
 - (ii) хоёр нисгэгч хувьд хөндлөн ба дагуу тэнхлэгийн дагуу нислэгийн маневруудыг гүйцэтгэх болон хөдөлгүүрийн удирдлага нь тусдаа ажиллагаатай.

I Бүлэг - Сургалт

135.551. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүдийн сургалтын хөтөлбөрт тавигдах шаардлагуудыг тогтооно.

135.551. Ерөнхий зүйл

(a) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн ур чадварыг хадгалах, дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалтын хөтөлбөртэй байна.

(b) АТГ эзэмшигчийн нисэх багийн гишүүд нь энэ зүйлийн (a)-д заасан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу сургалт, дадлагад хамрагдсан байна.

(c) АТГ эзэмшигч нь өөрийн сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтэнд тогтмол хяналт тавих үүрэгтэй.

(d) АТГ эзэмшигч нь сургалтын хөтөлбөрөө:

- (1) өөрөө бие даан хэрэгжүүлж болно; эсхүл
- (2) ИНД141-ийн дагуу гэрчилгээжсэн сургалт, дадлагын байгууллагатай гэрээ байгуулж болно; эсхүл
- (3) ИНД141-ийн стандарт шаардлагыг хангасан гадаадын сургалтын байгууллагатай гэрээ байгуулна.

135.555. Сургалтын бүртгэл

АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн хийсэн дадлага, сургалтыг нарийвчлан бичсэн бүртгэл тэмдэглэлтэй байна.

135.557. Багийн гишүүдийн анхан шатны сургалт

(a) АТГ эзэмшигчийн агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүд анхан шатны сургалтыг дараах байдлаар хийсэн байна:

- (1) тодорхой аргачлалын дагуу;
- (2) дараах зүйлийг агуулсан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу:
 - (i) онгоцны маягийн хувьд үйлдэх гэж байгаа нислэгт зориулан суурилуулсан тусгай тоноглолууд дээр;
 - (ii) үйлдэх гэж байгаа нислэгт ашиглах аэродромууд нислэгийн чиглэлүүдээр;
 - (iii) нисэх багийн гишүүдийн томилолт, үйл ажиллагаа, үүрэг хариуцлагын талаар;
 - (iv) нисэх багийн гишүүдэд зориулсан аврах тоноглолын байрлал, тэдгээрийн ажиллагааны талаар;
 - (v) хүчилтөрөгчийн тоноглолын байрлал, ашиглалтын талаар;
 - (vi) ердийн аврах гарц хаалга, аваарын гулсах шат болон олсны байрлал, ашиглалтын талаар;
 - (vii) АТГ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагааны заавар, журмуудын талаар.

(b) АТГ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд сургалтын хөтөлбөрийг нисэх багийн гишүүн бүрийн хувьд өөрчилж болно:

- (1) тухайн өөрчлөлт нь нисэх багийг гишүүдийн сургалт, дадлагын бүртгэл тэмдэглэлд бичигдэх бол;
- (2) сургалт, дадлагын бүртгэл тэмдэглэлд бичигдэх өөрчлөлт түүний шалтгааныг гэрчилгээ эзэмшигч баталгаажуулсан бол.

135.559. Багийн гишүүдийн шилжих сургалт

(a) АТГ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагаанд нисэх багийн гишүүнээр үүрэг гүйцэтгэж байгаа болон бэлтгэгдсэн аливаа этгээд дараах тохиолдолд шилжин сургалтанд хамрагдана:

- (1) нэг маягийн агаарын хөлгөөс өөр маягийн агаарын хөлөгт шилжих бол; эсхүл
- (2) нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлгийн маягийн хувьд шинэ нислэгийн журам мөрдөх, эсхүл шинээр тоноглолууд ашиглах бол.

(b) Шилжин сургалт нь дараах зүйлд чиглэсэн байна:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн маягт нийцсэн журам, аюулгүй байдлын заавар журмууд болон аврах тоноглолуудын ашиглалт;
- (2) нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлгийн маягийн хувьд гарсан шинэ нислэгийн журам, эсхүл шинэ тоноглолуудыг судлах.

135.561. Багийн гишүүдийн давтан сургалт

АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн үйлдэж байгаа нислэгийн төрөл, гүйцэтгэж байгаа ажил үүрэг, агаарын хөлгийн хувьд тохирох сургалтад хамраглаж бэлтгэгдсэн, ур чадвартай байхыг бататгана.

135.563. Зорчигч тээвэрлэж байгаа үед хориглосон маневр

(a) АТГ эзэмшигч нь зорчигч тээврийн нислэгийн үед сургалтын зорилгоор хэвийн бус, онцгой байдлын дадлагын нислэгийн маневрхийхгүй байхыг бататгана.

(b) Энэ хэсгийн (a)-д заасан хэвийн бус, онцгой байдлын дадлагын нислэгийн маневр гэдэг нь дараах зүйлүүдээс бүрдэх бөгөөд үүгээр хязгаарлагдахгүй:

- (1) агаарын хөлгийн хөдөлгүүр татгалзах үеийн нөхцөл үүсгэх хөдөлгүүрийн ажиллах зогсоох, эсхүл багасгах;
- (2) хөдөлгүүрүүдийг ижил бус зөрүүтэй ажлуулах;
- (3) агаарын хөлгийн системүүд татгалзах, дүрст болон дуут дохиолол өгөх ба эдгээр нь зорчигчдод сонсогдох;
- (4) агаарын хөлгийн системүүд татгалзах нь нислэгийн аюулгүй ажиллагаа алдагдахад хүргэх үйлдэл.

135.565. Нисэх багийн сургалтын хөтөлбөр

(a) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдэд зориулсан Сургалтын хөтөлбөртэй байна.

(b) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдэд зориулсан анхан шатны, шилжин болон давтан сургалтын шаардлагууд нь дараах зүйлд нийцсэн байна:

- (1) тухайн нислэгт зориулсан тусгай тоноглол, агаарын хөлгийн маягт;
- (2) үйлдэх гэж байгаа нислэгийн чиглэлүүд ашиглах аэродромуудад;
- (3) гэрчилгээ эзэмшигчийн нислэгийн үйл ажиллагааны заавар, журмуудад.

(c) Газрын нислэгийн зохих зааварчилгыг шаардлагатай бол агаарын хөлөг дээр, эсхүл зөвшөөрөгдсөн нислэгийн дадлагажуур дээр өгөхөөр Сургалтын хөтөлбөрт тусгасан байна.

(d) Сургалтыг ИНД 135.567-ын шаардлагыг хангасан багш нисгэгч удирдана.

(e) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн мэргэшлийн талаарх бүртгэл тэмдэглэлийг нисгэгч бүрийн хувьд үйлдэж хадгална.

135.567. Нисэх багийн гишүүний багшийн мэргэшил

Энэ дүрмийн дагуу багийн бусад гишүүдийн сургалт, дадлагыг удирдах багш нисгэгчид дараах шаардлага тавигдана:

- (1) энэ Бүлгийн шаардлагын дагуу, агаарын хөлгийн даргаар амжилттай бэлтгэгдсэн;
- (2) А, В, С категорийн багш нисгэгчийн зэрэглэлтэй;
- (3) багш нисгэгчийн хамрагдсан байвал зохих анхан шатны болон давтан сургалтыг амжилттай дүүргэсэн.

Ж Бүлэг. Багийн гишүүдийн ур чадварын шаардлага

135.601. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүдийн нислэгийн ур чадварыг хэрхэн үнэлэх зорилготой болно.

135.603. Ерөнхий зүйл

(а) АТГ эзэмшигч нь энэ Бүлгийн шаардлагын дагуу, нисэх баг болон багийн бусад гишүүдийн нислэгийн ур чадварыг үнэлэх хөтөлбөрийн боловсруулж, хэрэгжилтэнд нь хяналт тавина.

(b) АТГ эзэмшигч нь:

- (1) нислэгийн ур чадварыг үнэлэх хөтөлбөрийг бие даан хэрэгжүүлж болно; эсхүл
- (2) ИНД141-ийн дагуу гэрчилгээжсэн сургалтын байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлж болно, эсхүл
- (3) ИНД 141-ийн стандартыг хангасан гадаадын сургалтын байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлж болно.

135.605. Шалгагч-нисгэгчийн мэргэшил

(а) Энэ зүйлийн (b)-ийн заалтыг үл харгалзан ур чадварыг үнэлэх хөтөлбөрийн дагуу нисгэгчийн нислэгийн ур чадварыг шалгах аливаа этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн маягийн хувьд зэрэглэлтэй;
- (2) АТГ эзэмшигчийн явуулж байгаа нислэгийн үйл ажиллагааны төрлүүдийн талаар мэдлэгтэй;
- (3) шалгах нисгэгчийн зэрэглэлтэй;
- (4) шалгах нисгэгчийн хамрагдсан байвал зохих анхан шатны болон давтан сургалтуудыг амжилттай дүүргэсэн.

(b) Энэ зүйлийн (а)-д заасан дурьдсан нислэгийн ур чадварыг дадлагажуур дээр шалгаж байгаа шалгах нисгэгч нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) энэ дүрмийн дагуу үйлдэх нислэгийн төрөлд агаарын хөлгийн даргаар ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгсөн;
- (2) шалгах нисгэгчийн зэрэглэлтэй;
- (3) шалгах нисгэгчийн хамрагдсан байвал зохих анхан шатны болон давтан сургалтуудыг амжилттай дүүргэсэн.

135.607. Нисэх багийн ур чадварын үнэлгээ

Гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах зүйлийг бататгана:

- (1) **агаарын хөлгийн даргын хувьд**, өмнөх 12 сарын дотор шалгах нисгэгчийн хяналтан дор аэродромын чиглэлийн нислэгийн шалгалтуудыг амжилттай өгсөн байх ба үүнд:
 - (i) нислэгийн нэг бүтэн үед нислэг үйлдэх ба нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдах аэродромуудад нэгээс дээш буулт үйлдэх нислэгийн шалгалт;
 - (ii) энэ дүрмийн дагуу гүйцэтгэх нислэгийн үйл ажиллагаанд агаарын хөлгийн даргын үүрэг хариуцлагыг “хангалттай” гүйцэтгэж чадахаа харуулсан.
- (2) **ИХНД-ээр нислэг үйлдэж байгаа нисгэгчийн хувьд** өмнөх 12 сарын дотор, онцгой нөхцөл байдлын үед мөрдөх журам болон бусад журмыг багтаасан ур чадварын шалгалтыг шалгах нисгэгчийн хяналтан дор, тухайн нисгэгч нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байсан агаарын хөлөгтэй ижил төстэй агаарын хөлөг дээр амжилттай өгсөн байх;
- (3) **ХНД-ээр нислэг үйлдэж байгаа нисгэгчийн хувьд** өмнөх 6 сарын дотор шалгах нисгэгчийн хяналтан дор дараах шалгалтуудыг амжилттай өгсөн байх ба үүнд:
 - (i) онцгой нөхцөл байдлын үед тухайн агаарын хөлөгт суурилагдсан тоног төхөөрөмжтэй харцаж ажиллах дүрэм болон бусад журмууд, тухайн нисгэгчийн үйлдэх нислэгийн үйл ажиллагааны төрлүүдээр;
 - (ii) хоёр хөдөлгүүртэй, нисгэгчийн суудлыг тооцохгүйгээр 9 хүртэлх хүний суудалтай агаарын хөлгийн төрөл тус бүр дээр 6 сар тутамд нэг удаа;
- (4) **нисгэгч бүрийн хувьд** өмнөх 12 сарын дотор дараах онолын шалгалтуудыг бичгээр, эсхүл амаар өгсөн байх:
 - (i) иргэний нисэхийн дүрэм, Гэрчилгээ эзэмшигчийн үйл ажиллагааны заавар болон журмуудын талаарх мэдлэг;
 - (ii) тухайн нисгэгчийн нислэг үйлдэж байгаа агаарын хөлгийн системүүд, нислэг-техникийн өгөгдөхүүнүүд болон нислэгийн журмууд, хүлээн зөвшөөрөгдсөн нислэг ашиглалтын зааврын талаарх мэдлэг;
 - (iii) навигаци, НХУ, цаг уурын мэдлэг;
 - (iv) тухайн нислэгийн төрөлд хамааралтай тусгай нислэгийн талаарх үйл ажиллагааны талаарх мэдлэг;
 - (v) шинэ тоноглол, журам, арга ажиллагаа;
 - (vi) аврах тоног төхөөрөмжийн ажиллагаа ба байрлал;
- (5) шалгах нисгэгч нь энэ хэсгийн (1), (2), (3), ба (4)-д заасан ур чадварын шалгалтыг дараах байдлаар зохион байгуулна:
 - (i) тухайн нисгэгчийн нислэгийн ур чадварын сургалтын үр дүнг сургалт дадлагын тайлан бүртгэлд тэмдэглэсэн байх;

- (ii) хэрэв нисгэгчийн нислэгийн ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгсөн бол тухайн нисгэгчийн дэвтэрт сургалтын үр дүнгийн талаар ИНД 61.29(а)(3)-ын дагуу тэмдэглэл үйлдэнэ.
- (б) нисэх багийн ур чадварыг агаарын хөлөг, эсхүл энэ зорилгоор зөвшөөрөгдсөн нислэгийн дадлагажуур дээр жилд 2 удаа шалгасан байх.

135.609. Нөөц

135.611. [Хүчингүй]

135.613 Ур чадварын болон шалгалтын бүртгэл

АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн ур чадварын болон онолын шалгалтын бүртгэл тэмдэглэлийг байнга хадгална.

К Бүлэг - Нисэх багийн гишүүдийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт

135.801. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүдийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт талаарх шаардлагуудыг тодорхойлох зорилготой болно.

135.803. Үйл ажиллагаа эрхлэгчийн үүрэг хариуцлага

(а) АТГ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангасан тохиолдолд төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэнэ:

- (1) нисэх багийн гишүүдийн нислэгийн болон ажлын цагийн зохицуулалтыг тусгасан хуваарьтай байх;
- (2) энэ зүйлийн (1)-д заасан хуваарь нь дараах зүйлүүдийг тусгасан байх:
 - (i) нислэгийн өмнөх амралтын хугацаа;
 - (ii) цагийн зөрүүд дасан зохицох;
 - (iii) цагийн бүс;
 - (iv) шөнийн нислэг;
 - (v) нислэгийн хамгийн их тоо;
 - (vi) нэг нисгэгчтэй нислэг;
 - (vii) хоёр нисгэгчтэй нислэг;
 - (viii) хоёр нисгэгч болон нивэх багийн бусад гишүүд;
 - (ix) нисэх багийн гишүүдийн мэргэшлийн бэлтгэл;
 - (x) хамтатгасан ажил үүрэг;
 - (xi) нисгэгч, үүрэг гүйцэтгэхийн өмнө, эсхүл дараа зорчигчийн журмаар аялах;
 - (xii) нөөц болон бэлэн байх үе;
 - (xiii) нислэг дэх ажил үүргийн үе;
 - (xiv) нислэгийн үед амрах;
 - (xv) нислэгийн үйл ажиллагааны төрөл;
 - (xvi) ажлын нийт цаг;
 - (xvii) нислэгийн нийт цаг;
 - (xviii) ажлын ба нислэгийн цагийн нэмэгдүүлж болох хувилбар;
 - (xix) биоритм;
 - (xx) амралтын өдрүүд;
 - (xxi) бүртгэлийн хадгалалт.

(3) энэ хэсгийн 1-д заасан хуваарид дараах шаардлагыг тусгасан байна:

- (i) нисэх багийн дараалсан 30 хоногийн дотор 160-аас дээш цаг нисэхгүй байх;
- (ii) нисэх баг аливаа 14 хоногийн дотор 2-оос доошгүй өдөр амрах;
- (iii) нисэх баг нь аливаа 30 хоногийн дотор үргэлжилсэн 4-өөс доошгүй өдөр амрах.

(4) энэ хуваарь нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байна.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх багийн аль нэг гишүүн нислэгийн нөхцөл байдлаас болж нислэгийн явцад ядарч туйлдаж болзошгүйг мэдэж байгаа, эсхүл ингэж үзэх бодит шалтгаан байгаа бөгөөд энэ нь нислэгийн аюулгүй байдалд нөлөөлнө гэж үзэж байвал тухайн нисэх багийн гишүүнийг нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцуулахаас татгалзана.

(c) Гэрчилгээ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагаа явуулж байгаа бол дараах үүрэг хүлээнэ:

- (1) нислэг үйлдэж байгаа нисэх багийн гишүүдийн нислэгийн цагийн үнэн зөв бүртгэлийг;
- (2) энэ зүйлийн (c) (1)-д заасан бүртгэл тэмдэглэлийг хийгдсэн өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд хадгална.

135.805. Нисэх багийн үүрэг хариуцлага

(a) Нисэх багийн гишүүд нь нислэг үйлдэх нөхцөлөөс хамаарч тус тусын үүрэг хариуцлагыг ойлгосон байх ба ядарч болзошгүй гэж үзэж байгаа тохиолдолд төлбөрт нислэгийн үйл ажиллагаа нд оролцохоос татгалзах үүрэгтэй.

(b) Нисэх багийн гишүүн нь Гэрчилгээ эзэмшигчид гэрээгээр ажиллаж байгаа үедээ нислэгийн өөр үйл ажиллагааг шан хөлсөөр гүйцэтгэх, эсхүл ИНД 135.803(a)(1)-д заасан нислэгийн болон ажлын цагийн хязгаарлалтыг хэтрүүлэхийг хориглоно.

(c) Аливаа этгээд ИНД 135.803(a)(1)-д заасан хязгаарлалтууд хэтрээгүй гэдгийг тодорхойлоод агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүнээр томилогдохыг хориглоно.

(d) Энэ дүрмийн (c)-д заасныг үл харгалзан хүний эрүүл мэнд, эсхүл аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор нислэг үйлдэх гэж байгаа агаарын хөлгийн ахмад нь цагийн хязгаарлалт хэтэрсэн нь тухайн нислэгт нөлөөлөхгүй гэж үзсэн үед нислэгийг гүйцэтгэж болно.

L БҮЛЭГ. ЗААВАР, БҮРТГЭЛИЙН ДЭВТЭР БОЛОН БҮРТГЭЛ

135.851. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нислэгийн үйл ажиллагаатай холбоотой заавар, нислэгийн дэвтэр болон бүртгэлүүдийг хадгалахад тавигдах шаардлагуудыг тодорхойлох зорилготой болно.

135.853. Үйл ажиллагааны мэдээлэл

АТГ эзэмшигч нь нислэгийн үйл ажиллагааны зааврын нисэх багийн гишүүдийн ажил үүрэгт хамааралтай хэсэг нь хүчинтэй бөгөөд нисэх багийн гишүүд ашиглах боломжтой байхыг бататгана.

135.855. Бүхээгт авч явах баримт бичиг

АТГ эзэмшигч нь нислэг үйлдэх агаарын хөлөг нь нислэг бүрдээ дараах бичиг баримтыг авч явна гэдгийг бататгана:

- (1) нислэгт шаардлагатай NOTAM мэдээ болон нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний баримт бичиг;
- (2) цаг агаарын мэдээ;
- (3) аюултай барааны мэдээлэл;
- (4) нислэгт холбогдол бүхий нислэгийн зураг, схемийн хувь, хуулбарууд.

135.857. Өдөр тутмын нислэгийн бүртгэл

(a) Гэрчилгээ эзэмшигч нь өдөр тутмын нислэгийн талаарх дараах зүйлийг багтаасан нарийвчилсан бүртгэлийг агаарын хөлөг бүрийн хувьд өөр байдлаар хадгалах хэдий ч тухайн нислэг бүрийн хувьд дэлгэрэнгүй бүртгэлийг тодорхой загварын дагуу бүрдүүлж хөтөлнө.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь өдөр тутмын нислэгийн талаарх дараах зүйлийг багтаасан бүртгэлийг хөтөлнө.

- (1) Ниссэн он сар өдөр
- (2) Агаарын тээвэрлэгчийн нэр
- (3) Агаарын хөлгийн даргын нэр
- (4) Агаарын хөлгийн бүртгэлийн дугаар
- (5) Нийт нислэгийн цаг
- (6) Зорчигчдын тоо
- (7) Нислэгийн үйл ажиллагааны төрөл
- (8) нисэх буудлын талаархи мэдээлэл;
- (9) нислэгийн дугаар, эсхүл хөөрөх цаг;

- (10) агаарын хөлгийн хоосон жин, тоноглолуудын жин, нислэгт шаардлагатай хангамжийн материалуудын нийт жин болон нисэх багийн нийт жин;
- (11) нийлбэр жин -
 - (i) зорчигчдын нийт жин;
 - (ii) нислэгт шаардлагатай хангамжийн материалуудын нийт жин;
 - (iii) нийт ачааны жин;
- (12) нийт хэрэглэх түлш;
- (13) хөөрөлтийн жин;
- (14) агаарын хөлгийн төвлөрөлтийн тухай мэдээлэл;
- (15) хоосон үеийн жин, хөөрөлтийн жин, буултын жинг тооцсон нислэгийн үйл ажиллагааны хамгийн их жин;
- (16) ИНД 135.303(f)-д заасан заалтыг хэрэглэсэн тухай мэдээлэл;

(c) АТГ эзэмшигч нь нислэг бүрийн өмнө (b)(11)-ээс (b)(15)-д заасан мэдээллүүдээр агаарын хөлгийн даргыг цаг хугацаанд нь бүрэн хангаж, нисгэгч нь ИНД 135.305 (b)-д заасны дагуу агаарын хөлгийн жин ба төвлөрөлтөнд үнэлгээ заавал өгсөн байхыг бататгана.

135.859. Хадгалах хугацаа

- (a) АТГ эзэмшигч нь нислэгийн төлөвлөгөө болон аюултай барааны талаарх бүртгэл мэдээллийг нислэг үйлдсэн өдрөөс хойш 12 сар хүртэл хугацаанд хадгална.
- (b) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн нислэгийн болон ажлын цагийн бүртгэлийг бүртгэл хийсэн өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд хадгална.
- (c) АТГ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн сургалт, дадлага, шалгалтын тайлан, бүртгэлийг тухайн нисэх багийн гишүүн АТГ эзэмшигчтэй гэрээгээ цуцалснаас хойш 12 сар хүртэл хугацаагаанд хадгална.
- (d) АТГ эзэмшигч нь өдөр тутмын нислэгийн бүртгэлийг нислэг үйлдсэн өдрөөс хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд хадгална.

ХАВСРАЛТ А. НӨӨЦ

ХАВСРАЛТ В. ХЭРЭГЛЭЛ, ТӨХӨӨРӨМЖИЙН НТЧ-ЫН ЗАГВАРЫН СТАНДАРТ

В.1. Нөөц

В.2. Нөөц

В.3. Бүхээгийн дуу бичигч

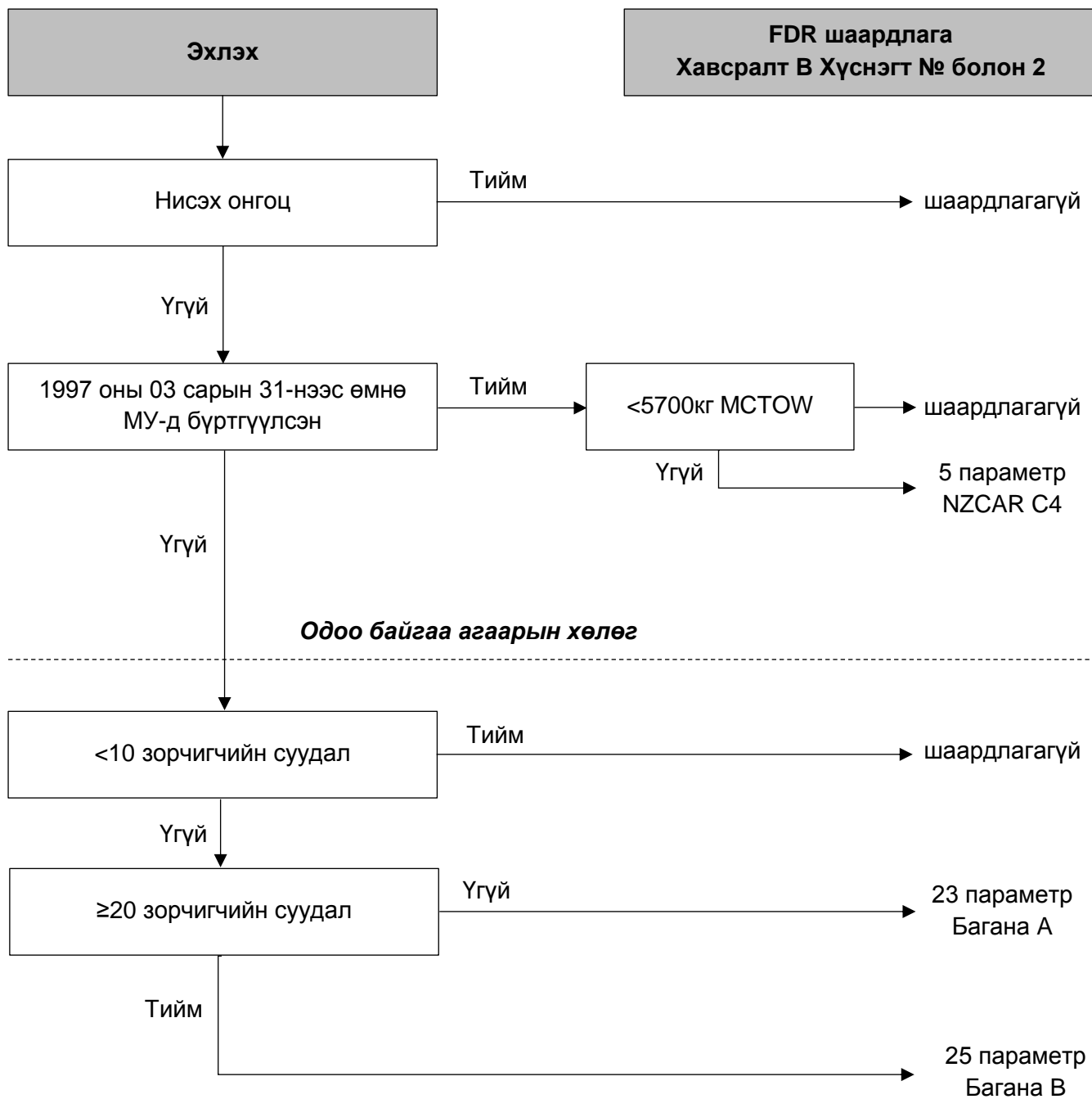
Бүхээгийн дуу чимээ бичигч нь:

- (1) АНУ-ын Техникийн стандарт TSO-ын C84 серийн, эсхүл C123 серийн шаардлагад нийцсэн;
- (2) АНУ-ын Техникийн стандарт TSO-ын C121 серийн шаардлагын дагуу усан дор байрлал тодорхойлох төхөөрөмжөөр тоноглогдсон;
- (3) нислэгийн сүүлчийн 30 минутаас багагүй хугацааны үргэлжилсэн бичлэг хийх чадвартай байна.

В.4. Нислэгийн өгөгдөл бичигч

Нислэгийн өгөгдөхүүн бичигч нь:

- (1) АНУ-ын Техникийн стандарт TSO-ын C124 серийн шаардлагыг хангасан;
- (2) АНУ-ын Техникийн стандарт TSO-ын C121 серийн шаардлагын дагуу усан дор байрлал тодорхойлох төхөөрөмжөөр тоноглогдсон;
- (3) нислэгийн 8 цагийн мэдээллийг тоон хэлбэрээр бичиж хадгалах боломжтой байх ба уг мэдээлэл нь арилгах боломжгүй;
- (4) MEL-д зааснаас бусад дараах параметруудийг бичнэ:
 - (i) Зураг 1-д заагдсан;
 - (ii) Хавсралт Б-гийн Хүснэгт 1, эсвэл Хүснэгт 2-т заасан.

Зураг 1. Нислэгийн өгөгдөл бичигчийн шийдвэрийн хүснэгт

Хүснэгт 1. ИНД 135 - Нислэгийн өгөгдөл бичигчийн үзүүлэлтийн шаардлага

Хүснэгт 2-д заасан агаарын хөлгийн параметруудийг уншиж байгаа тохиолдолд харгалзах тодорхойлолтуудын нүдийг энэ Хүснэгт 1-д тодруулсан. Энэ хүснэгтэд ИНД 135.369-ын шаардлагууд тусгагдсан болно.

	(A)	(B)
Параметр	23 Параметр Нисдэг тэрэг	25 Параметр Нисдэг тэрэг
1	Хугацаа	Хугацаа
2	Хурд	Хурд
3	Өндөр	Өндөр
4	Чиглэл	Чиглэл
5	Босоо хурдатгал	Босоо хурдатгал
6	Хэвтээ хурдатгал	Онгоцны хэвтээ тэнхлэгийн дагуу байрлал
7	Онгоцны хэвтээ тэнхлэгийн дагуу байрлал	Онгоцны дагуу тэнхлэгийн дагуу байрлал
8	Онгоцны дагуу тэнхлэгийн дагуу байрлал	Радио өндөр хэмжигчийн заалт
9	Өндрийн өөрчлөлт	Хөдөлгүүрүү ассан: Чөлөөт ба чадлын турбины хурд ба хөдөлгүүрийн хүчний момент
10	Гол роторын хурд	Гол роторын хурд
11	Чөлөөт ба чадлын турбины хурд	Өндрийн өөрчлөлт
12	Хөдөлгүүрүүдийн хүчний момент	Нисгэгчийн – үндсэн удирдлага
13	Үндсэн шингэний систем	Удирдлагын шингэний даралт бага
14	Туслах шингэний даралт (хэрэв байдаг бол)	Удирдлагын шингэний даралтын шилжүүлэгчийн байрлал, 1 ба 2 байрлалд
15	Радио өндөр хэмжигчийн заалт	Автомат нислэгийн удирдлагын системийн режим ба залгагдсан статус
16	Автопилот залгасан	Туслах автопилот систем статус - залгасан
17	Туслах автопилот систем статус - залгасан	Туслах автопилот системийн дутагдлын статус
18	Туслах автопилот системийн дутагдлын статус	Хөдөлгүүрийн удирдах хайрцаг (gearbox) температур бага
19	Коллектив	Хөдөлгүүрийн удирдах хайрцаг (gearbox) температур өндөр
20	Педалийн байрлал	Удирдлага бүхий стабилизатор
21	Дагуу цикл	Хэвтээ байрлал
22	Хэвтээ цикл	Дагуу хурдатгал
23	Удирдлага бүхий стабилизатор	Мастер анхааруулах систем

24		Нав 1 ба 2 хүлээн авагчийн давтамж
25		Гадна орчны температур

Хүснэгт 2. ИНД 135 - Нислэгийн өгөгдөл бичигчийн үзүүлэлтийн тодорхойлолт

Энэ хүснэгтэд ИНД 135.369-ын шаардлагууд тусгагдсан болно.

Параметрууд	Хязгаар	Суурилагдсан системийн хамгийн бага алдаа (сэргээгдсэн мэдээлэл хүртэл) ¹	Жишээ авч байгаа хазгаар (секунд тутам)	Уншиж байгаа аргачлал ²
Харьцангуй хугацаа (хөөрөлт гүйцэтгэхээс өмнө бичиж эхэлсэн)	25 цаг багадаа	±0.125% цаг тутам	1	1 сек
	24 цаг		0.25	
Үзүүлж байгаа хурд	V _m in to V _d (KIAS) (суурилагдсан питот/статик системээс авсан хамгийн бага хурд)	±5% or ±10 knots, аль их утгаар нь тооцно	1	1 kt.
	Суурилагдсан хэмжих хэрэгсэл	±3%		
Өндөр	-1,000 ft to 20,000 ft даралтаас хамаарсан өндөр	±100 to ±700 ft (Хүснэгт 1, TSO C51-н үзнэ үү)	1	25 to 150 ft
	-1,000 ft-с хамгийн их агаарын хөлгийн зөвшөөрөгдсөн өндөр хүртэл			5' to 30'
Соронзон чиглэл (Magnetic heading)	360°	±5°	1	1°
		±2°		0.5°
Босоо хурдатгал	-3 g to +6 g	±0.2 g in нэмэлт хүртэл ±0.3 g хамгийн их хэмжээ	4 (эсхүл 1 секунд тутам хамгийн их далайцаас, харьцангуй нь 1 g хүртэл бичигдсэн)	0.05 g
		±1% хамгийн их хэмжээ алдаа ±5%-г тооцохгүйгээр	8	0.01g

Хэвтээ хурдатгал	±1.0 g	±1.5% хамгийн их хэмжээ алдаа ±5%-г тооцохгүйгээр	2	0.03 g
			4	0.01g
Тэнхлэгийн дагуу хурдатгал	±1.0 g	±1.5% хамгийн их хэмжээ алдаа ±5%-г тооцохгүйгээр	4	0.01g
Онгоцны хэвтээ тэнхлэгийн дагуу байрлал	100% шилжих хязгаар ±75°	±2°	1	0.8°
			2	0.5°
Онгоцны дагуу тэнхлэгийн дагуу байрлал	±60° эсхүл 100% шилжих хязгаарын, аль ихээр нь ±180°	±2°	1	0.8°
			2	0.5°
Өндрийн өөрчлөлт	±8,000 fpm	±10% Үзүүлэлт 250 fpm 12,000 ft-с доош заасан	1	250 fpm 12,000-с доош
	±6,000 fpm	Суурилагдсан	2	0.2%
Хөдөлгүүр тус бүрийн чадал				
Гол роторын хурд	Хамгийн их хязгаар 0-130%	±5%	1	1% бүх хязгаарын
		±2%	2	0.3% бүх хязгаарын
Чөлөөт ба чадлын турбин	Хамгийн их хязгаар 0-130% (чадлын турбины хурд)	+5%	1 (хөдөлгүүр тус бүрт)	1% бүх хязгаарын
		+2%		0.2%-с 0.4% хүртэл бүх хязгаарын
Хөдөлгүүрийн момент	Хамгийн их хязгаар	±5% ±2%	1(хөдөлгүүр тус бүрт)	1% бүх хязгаарын 0.2%-с 0.4% хүртэл бүх хязгаарын
Удирдлага – Шингэний даралт				
Шингэний даралт бага	Хэлхээ тус бүрийн дискрет		1	
Удирдлагын шингэний даралтын	Дискрет		1	

шилжүүлэгчийн байрлал				
Үндсэн (дискрет)	Өндөр/Бага		1	
Туслах – хэрэв шаардлагатай (дискрет)	Өндөр/Бага		1	
Авионик				
Радио өндөр хэмжигчийн заалт (дискрет)	On/off		1	
Автопилот залгасан (дискрет)	Залгасан эсхүл салгасан		1	
Автомат нислэгийн удирдлагын системийн режим ба залгагдсан статус	Дискрет (5 bits зайлшгүй)		1	
Туслах автопилот систем залгасан	Залгасан/салгасан		1	
Туслах автопилот системийн дутагдлын статус	Дутагдал/ОК		1 0.25	
Удирдлага				
Коллектив	Бүх хязгаар	±3%	2	1% Бүх хязгаарын 0.5% Бүх хязгаарын
Педал байрлал	Бүх хязгаар	±3%	2	1% Бүх хязгаарын 0.5% Бүх хязгаарын
Хэвтээ цикл	Бүх хязгаар	±3%	2	1% Бүх хязгаарын 0.5% Бүх хязгаарын
Дагуу цикл	Бүх хязгаар	±3%	2	1% Бүх хязгаарын 0.5% Бүх хязгаарын
Удирдлага бүхий стабилизатор	Бүх хязгаар	±3%	2	1% Бүх хязгаарын 0.4% Бүх

				хязгаарын
Хөдөлгүүрийн удирдах хайрцаг (gearbox) температур бага	Суурилагдсан	Суурилагдсан	0.25	0.5% Бүх хязгаарын
Хөдөлгүүрийн удирдах хайрцаг (gearbox) температур өндөр	Суурилагдсан	Суурилагдсан	0.5	0.5% Бүх хязгаарын
Мастер анхааруулах систем	Дискрет		1	
Нав 1 ба 2 хүлээн авагчийн давтамж	Бүх хязгаар	Суурилагдсан	0.25	
Гадна орчны температур	-50°C to +90°C	±2°C	0.5	0.3°C

Анхааруулга:

1. Агаарын хөлгийн тоноглолуудын (өндөр хэмжигчээс бусад) авч байгаа мэдээлэл нь дараах мэдрэгчүүдийг оруулахгүйгээр (гэвч бичигч төхөөрөмжүүдийн бусад параметруудийг оруулаад) энэ баганы утгуудын тоон хэмжээ нь талаас илүүгүй алдаатай зааж байгаа үед агаарын хөлөг нислэг гүйцэтгэхээр чанарын шаардлага хангаж байгаа гэж үзнэ.
2. Энэ баганы шаардлагууд нь 1991 оны 10 дугаар сарын 11-ны өдрөөс хойш үйлдвэрлэсэн агаарын хөлгүүдэд хамаарна

ХАВСРАЛТ С - ХӨӨРЧ, БУУХ ЗУРВАС

Энэ хавсралт нь ИНД 135.77-ын шаардлагад хамаарна.

С.1. ХБЗ-ны минимум өргөн

ХБЗ-ны хамгийн бага өргөнийг тодорхойлохдоо Хүснэгт 1-ийг ашиглан тухайн онгоцны маягт тохирох Аэродромын лавлах кодыг (ARC) тодруулна. ARC нь онгоцны оврын хэмжээ, нислэгийн үзүүлэлтэд хамааралтай хоёр элементээс бүрдэнэ. Элемент 1 нь Аэродромын талбайн уртд (ARFL) үндэслэсэн тоо ба Элемент 2 нь онгоцны размах болон үндсэн гадна дугуйн хоорондын зайд үндэслэсэн үсэг байна.

С.1.1. Хүснэгт 2-ыг ашиглан ARC-ийг тодорхойлох

(b) **Нэгдүгээрт:** Онгоцны нислэг үйлдэх аэродромын талбайн уртыг тодорхойлно. Тэрхүү талбайн урт нь нислэгийн заавраас авсан зурвасны хазайлт нь "0", тогтуун агаарт, далайн түвшин дэх агаарын стандарт нөхцөлд тухайн онгоцны хамгийн их хөөрөлтийн жинтэй хөөрөлт үйлдэх хамгийн бага талбайн урт юм.

(c) **Хоёрдугаарт:** Аэродромын талбайн уртаар элемент 1-ийн тоон кодыг тодорхойлох;

(d) **Гуравдугаарт:** Онгоцны размах болон үндсэн гадна дугуйн хоорондын зайн хэмжээний хамааралтайгаар элемент 2-ын үсгэн кодыг олно (Жишээ, хэрэв үсгэн код С нь онгоцны размах-д хамааралтай, үсгэн код D нь онгоцы үндсэн гадна дугуйн хоорондын зайд хамааралтай байхад тухайн онгоцны маягийн хувьд D үсгэн кодыг сонгоно.)

Хүснэгт 1. Аэродромын лавлах код (ARC)

Элемент 1- ийн код		Элемент 2-ын код		
Code Number	Аэродромын талбайн урт (ARFL)	Үсгэн код	Далавчны размах	Үндсэн гадна дугуйн хоорондын зай
1	800м-ээс бага	A	14,99м хүртэл	4,5м хүртэл
2	800м - 1200м хүртэл	B	15м : 23,99м хүртэл	4,5м: 5,99м хүртэл
3	1200м- 1800м хүртэл	C	24м : 35,99м хүртэл	6м: 8,99м хүртэл
4	1800м- ээс илүү	D	36м : 51,99м хүртэл	9м : 13,99м хүртэл
		E	52м : 65м хүртэл	9м : 14м хүртэл

С.1.2 Хүснэгт 2-ыг ашиглан ХБЗ-ны минимум өргөнийг тодорхойлох

Онгоцны ARC-ыг тодорхойлсон тохиолдолд, тухайн ХБЗ-ны өргөнийг зохих тоон код, үсгэн код хоёрын огтлолцлоор тодорхойлно. Жишээ нь, хэрэв онгоцны ARC нь 2С бол шаардлагатай зурвасын өргөн нь 30 м байна.

Хүснэгт 2. ХБЗ-ны өргөн

Тоон код	Үсгэн код				
	A	B	C	D	E
1	18м	18м	23м	-	-
2	23м	23м	30м	-	-
3	30м	30м	30м	45м	-
4	-	-	45м	45м	45м

С.1.3. Нислэгийн талбайн хамгийн бага өргөн

[Хүчингүй]

Хасвралт D – ХБЗ-ны буултын зайн үнэлгээ

D.1. Хуурай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ

Агаарын тээврийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД 135.233(b)(2)-н заасны дагуу хуурай ХБЗ-ны буултын зайг дараах байдлаар тогтооно:

(a) Гэрчилгээ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа агаарын хөлөг тус бүрийн буулт хийх үеийн буултын жин нь агаарын хөлөг бүрэн зогсох хүртэл зай нь босго цэг дээр 50фут (feet) өндөр үед ХБЗ-ны боломжтой зайн 70% хүртэл байхаар тооцно.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ хэсгийн (a)-д заасны дагуу буултын жинг тогтоохдоо дор дурдсан нөхцлүүдийг тооцсон байна-

- (1) аэродромын өндөр;
- (2) аэродромын агаарын температур;
- (3) ХБЗ-ны төрөл ба нөхцөл;
- (4) ХБЗ-ны налуу ба агаарын хөлөг буух чиглэл;
- (5) 50%-с ихгүй мэдээлэгдсэн салхины чиглэл эсрэг нөхцөл эсхүл 150%-с багагүй мэдээлэгдсэн арын салхины нөхцөл

(c) Энэ хэсгийн (a) болон (б)-д заасны дагуу агаарын хөлөг буухаас өмнө тухайн ХБЗ-ийн хувьд дараах нөхцлүүдийг тооцсон байна-

- (6) цаг уурын байдал;
- (7) аэродромын орчмын газарзүйн байрлал;
- (8) ойртолт болон суултын төхөөрөмжүүд;
- (9) хоёрдугаар тойрогт гарах бүсэд байгаа өндөр барилга байгууламжууд

(d) Гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэн очихоор төлөвлөж байгаа аэродромын хувьд энэ хэсгийн (c)-д заасан шаардлагыг биелүүлэх боломжгүй харин нөөц аэродром нь энэ хэсгийн (a), (б) болон (c)-д тавигдаж байгаа шаардлагуудыг хангаж байгаа тохиолдолд агаарын хөлгөөр нислэг гүйцэтгэх боломжтой.

D.2. Нойтон, эсхүл бохирдсон ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ

Гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД 135.233(b)(2)-н заасны дагуу нойтон эсхүл бохирдсон ХБЗ-ны буултын зайг тооцохдоо дараах журмыг ашиглах ёстой-

Тухайн агаарын хөлгийн буулт хийх үеийн цаг агаарын урьдчилсан мэдээ, ХБЗ нь нойтон эсхүл бохирдсон гэдгийг харгалзан буултын зай нь энэ хэсгийн D1-д заасан ХБЗ-ны буултын зайны 115%-с багагүй байна.

D.3. TALPA журам

Гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД 135.233(b)(2)-н заасны ХБЗ-ны буултын зайг тооцохдоо дараах журмыг ашиглах ёстой-

- (10) Нисэх бүрэлдэхүүн нь ХБЗ-ны буултын зайг тооцоолохдоо агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгчийн өгсөн TALPA мэдээллийг үндэслэх ба;
- (11) аэродромын мэдээлэл болох цаг агаарын байдал, зурвасны төрөл, нөхцлийг тухайн мэдээллийг мөн оруулах

--oOo--